ସୁବର୍ଣ୍ଣା ଚିଲିକା

କବି ଧର୍ମାନନ୍ଦ ୨୬.୭.୨୦୧୪

ପ୍ରେୟସୀ ଚିଲିକା ନୀଳ ପଣତରେ
ଭୁଲିବାକୁ ଦୁଃଖ ପ୍ରଣୟ ପ୍ରୟାସୀ କବି।
ପ୍ରୀତି ଆତିଥ୍ୟରେ ଆନନ୍ଦ ବିଭୋର
ଅନୁରାଗମୟ ପ୍ରୀତିସ୍ୱଦା ପ୍ରୀତି ଲଭି ।।୧
ଲାବଣ୍ୟ ନାୟିକା ଚିଲିକା ପ୍ରେମିକା
ପ୍ରେମିକା ଚିଲିକା ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟା ସୁନ୍ଦରୀ ପରି ।
ହୃଦୟ ସୁନ୍ଦର ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ସୁଷମା
ଅମୃତ ଦେଇଛି ପ୍ରୀତିରେ ବିଭୋର କରି ।।୨
ମାନସୀ ମୋହର ଥଟ୍ଟା ମଜା କରି
କହୁଥିଲା ଯେବେ "ରାଧାନାଥ କୋବି କୋବି " ।

ମାନସ ରାଇଜେ ଭାସି ବୁଲୁଥିଲା
ଭୁବନ ମୋହିନୀ ନୀଳ ନୟନାର ଛବି ।।୩
ଆହା'କି ସୁନ୍ଦର ଦିବ୍ୟ ତନୁକାନ୍ତି
ସୁଷମା ମଣ୍ଡିତ ଲାବଣ୍ୟର ଗନ୍ତାଘର।
ନାରୀରତ୍ନ ମୋର ପ୍ରୀତିରତ୍ନ ହାର
ଧନ୍ୟ ଏ ଜୀବନ ପ୍ରୀତି ଯାର ରତ୍ନ ସାର।।୪
ପ୍ରୀତିରେ ପ୍ରୀତିରେ ଶୁଣୁଥିଲା ଯେବେ
ଗୀତିମୁଗ୍ଧା ହୋଇ ବିଭୋର କବିର ଗୀତ।
ଝରା ଶ୍ରାବଣର ପ୍ରୀତିଧାରା ଅବା

ଦେହହାତ ଛୁଇଁ ଝରୁଥିଲା ଅବିରତ ।।୫
ନୀଳପରୀ ପରି ଲାବଣ୍ୟ କୋମଳ
ନରମ ନରମ ଆଖିର ଅଳସ ଠାଣି ।
କେବେ ରାଧାନାଥ କୋବି କୋବି ବୋଲି
କହୁଥିଲା ଯେବେ ହୃଦୟ ରାଇଜ ରାଣୀ ।।୬
ପ୍ରଣୟ ରାଗରେ ମୁଗ୍ଧ ବିଷାଦରେ
ଫୁଟିଥିଲା ମୋର ପ୍ରୀତି କବିତାର କଳି ।
ପରମ ପ୍ରୀତିରେ ପାଖୁଡା ପାଖୁଡା
ଫୁଲହୋଇ ତାର ଚରଣେ ଦେଇଛି ଢ଼ାଳି ।।୭
ମୁଁ ତ ଅକି□ନ ଦୀନହୀନ ନ୍ୟୂନ
କିପରି ହୋଇବି ତାର ସ୍ନେହପ୍ରେମ ଯୋଗ୍ୟ ?୮
ଏଇ ଜନମରେ ତା'ପ୍ରୀତି ସାଗର
ଅମୃତ କଣିକା ଲଭିଛି ପରମ ଭାଗ୍ୟ ।।୯
ମାଟି ଦେହ ମୋର ମାଟିରେ ମିଶିବ
ପଞ୍ଚଭୂତ ପୂତ ଅନଳେ ଜଳିବ ଯେବେ ।
ମର ଦେହ ମୋର ଶ୍ମଶାନ ଗ୍ରାସିବ
ମହାକାଳ ମହା ଆନନ୍ଦେ ନାଚିବ ଭବେ ।।୧୦
କେତେ ନିନ୍ଦା ଗାଳି ଯାତନା ସହିକି
ନୀରବ ରହିଲା କବିପ୍ରିୟା ଭାଗ୍ୟ ଭାବି ।
ରାଧାନାଥ ବୋଲି ଯେତକ ଲାଞ୍ଛନା
ଭୋଗିବାକୁ ଥିଲା ଶୁଣିଲା ଛାର ଏ କବି ।।୧୧
କିପରି ଶୁଝିବି ତୁମ ପ୍ରୀତି ଋଣ ?
ମୁଁ ଯେ ନିଦାରୁଣ ନିଇତି ନିୟତି ଭାବି ।

କାଳଜୟୀ କଳାଶକ୍ତି ସୃଜନୀରେ

ଧନ୍ୟହେଉ ପ୍ରାଣ ଉତ୍କଳ ଭାରତୀ ସେବି ।।୧୨
ଧନ୍ୟ ଲୋ ଚିଲିକା ଦେଖିଛି ତୋ ରୂପ
ବିଭବ ରାଇଜ ଦିବ୍ୟା ମହୋଦଧି ଭେଦି ।
ତୋର ଲାଜନୀଳ ଲାବଣ୍ୟ ନୀଳିମା
ଲୋଭନୀୟ ତନୁ ତରଙ୍ଗେ ବିହଙ୍ଗ ଖେଦି ।।୧୩
ନୀଳ ଆକାଶରୁ ଖସି ତୁ ପଡିଛୁ
ନୀଳପଦ୍ମ ନୀଳ ପାଖୁଡା କେଶର ଖୋଲି ।
ରୂପ ଗନ୍ତାଘରେ ଅପୂର୍ବା କିଶୋରୀ
ବସିଛୁ ସଗର୍ବେ ଶୋଭାର ପସରା ମେଲି ।।୧୪
ତୋ ରୂପ ଅନଳେ କେତେ କେତେ କବି
ଭାବୁକ ପ୍ରେମିକ ଦେଇଛନ୍ତି ଆତ୍ମଝାସ ।
କେଉଁ ଗୁଣେ ମୁଗ୍ଧା କବିବର କବି
ପ୍ରୀତି ସୋହାଗିନୀ ହୃଦୟେ ଦେଇଛୁ ବାସ ।।୧୫
ଦେବାଙ୍ଗନା ମିଳି କରୁଥିଲେ କେଳି
ମନ୍ଦାକିନୀ ଜଳେ ମଦମ□ଗର୍ବ ବହି ।
ତାଙ୍କ ସୁଷମାକୁ ନିନ୍ଦୁଥିଲା ତୋର
ଅନିନ୍ଦ୍ୟ ନୀଳିମା ହସୁଥିଲେ ବସି ବିହି ।।୧୬
ଇର୍ଷା ଅନଳରେ ଜଳିଥିଲେ ସର୍ବେ
ବିହି ଅପମାନ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାପାଇଁ ।
ବିଶ୍ୱସ୍ରଷ୍ଟା ବ୍ରହ୍ମା ଦୁଆରେ ଧାରଣା
ଦେଇଥିଲେ ମିଳି କ୍ଷୁଧାତୃଷ୍ଣା କଷ୍ଟ ସହି ।।୧୭
ଆହେ ଦେବାଙ୍ଗନା ଅମୃତ ଲଳନା

କି ଆଶାରେ ମୋର କରୁଛ ମିଳିଣ ଧ୍ୟାନ ?
ଯାହା କହିବ ମୁଁ ଭାଙ୍ଗି ଗଢ଼ିଦେବି
ଦୁଃଖ କରନାହିଁ କୁହ ମନକଥା ମାନ ।।୧୮
ଏକ ସ୍ୱରେ ସର୍ବେ ଅହଙ୍କାର ଗର୍ବେ
ଖର୍ବ କରିବାକୁ ରୂପସୀ ଚିଲିକା ରୁପ ।
କହିଲେ ବିଧିକୁ ଫିଙ୍ଗିଲେ ଏହାକୁ
ଦୂର ସାଗରରେ ଭୁଲିବୁ ଏହାର ଶୋକ ।।୧୯
ନୈସର୍ଗିକ ନୀଳ ଲାବଣ୍ୟ କମଳ
ପ୍ରଭା ମଣ୍ଡଳରେ ଦିଗଭାଗ ସମୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ।
ନୀଳ ଗଗନରୁ ନୀଳପରୀ ପରି
ଆସନ୍ତେ ଓହ୍ଲାଇ ଦିଗାଙ୍ଗନା ଅସମ୍ଭାଳ ।।୨୦
ଅନିନ୍ଦ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ଶୋଭା ସମ୍ଭାରରେ
ସ୍ତମ୍ଭୀଭୂତ ସର୍ବେ ଭାଙ୍ଗି ନିଜ ରୂପ ଗର୍ବ ।
ରାଗ ଅହଙ୍କାରେ କି କଲୁ କି କଲୁ
ଆମ ଲାଗି ରୂପ ରତ୍ନ ହରାଇଲା ସ୍ୱର୍ଗ ?୨୧
ନୀଳ ଜଳଧାରା ସ୍ରୋତସ୍ୱିନୀ ପ୍ରାୟ
ପଡିଲା ଉଛୁଳି ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ସାଗର କୂଳେ ।
ବିଶ୍ୱ ଚିନ୍ତାମଣୀ ଚରଣ ବନ୍ଦନା
କରିବାକୁ ନିତି ଅର୍ଘ୍ୟଥାଳି ପୁଷ୍ପମାଳେ ।।୨୨
ନୀଳ ନୟନାର ଲଳିତ ମୂର୍ଚ୍ଛନା
ଆଖିରେ ଓଠରେ ମଧୁ ମାଦକତା ଭରି ।
ଚିର ନୃତ୍ୟରତା ଲାବଣ୍ୟ ନାୟିକା
ରୁପରଙ୍ଗ ଛନ୍ଦେ ନିଏ ଜନମନ ମୋହି ।।୨୩

ଶୁଦ୍ଧ ପୂତ ପ୍ରୀତ ପ୍ରଶାନ୍ତ ପ୍ରମତ

ସ୍ନିଗ୍ଧ ସୌକୁମାର୍ଯ୍ୟ ସୁକୁମାରୀ ମୁଖଶୋଭା ।

ନୀଳଜ୍ୟୋସ୍ନା ନୀଳ ଜୀମୁତ ଦୁକୁଳ

ଦିବ୍ୟ ଦେବୋପମ ଅପରୂପ ରୂପବିଭା ।।୨୪

ଚୁମ୍ବି ତୋ ଚିବୁକ ପିଉଥିଲି ପ୍ରାଣେ

ରମ୍ୟ ରୂପସୁଧା ମେଣ୍ଟିବାକୁ ରୂପ କ୍ଷୁଧା ।

ଭୁଲିବି ନାହିଁ ଗୋ ଆଲିଙ୍ଗନବଦ୍ଧ

ଆବଦ୍ଧ ହୃଦୟ ସମର୍ପିତ ସ୍ନେହଶ୍ରଦ୍ଧା ।।୨୫

ଲାବଣ୍ୟମଣ୍ଡଳ ସୌମ୍ୟ ସ୍ନିଗ୍ଧ ସୁଧା

ସରଗ ସମ୍ପଦ ନୀଳ ନୀଳ ଘନନୀଳ ।

କର କମଳରେ ପିଅନ୍ତେ ପ୍ରୀତିରେ

ଫେନୀଳ ଯୌବନ ସ୍ୱର୍ଣାତୁର ଅସମ୍ଭାଳ ।।୨୬

ରୂପେ ମହୋଦଧି କେତେ ଗିରି ନଦୀ

ତୋ ପ୍ରୀତି ଆଶାରେ ଦେଇଛନ୍ତି ଆତ୍ମୋତ୍ସର୍ଗ ।

ଅତିଥି ପରାୟ ପ୍ରୀତି ହୃଦୟରେ

ଦେଇଛୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଧନ୍ୟ ତୋର ରୂପ ଯଶ ।।୨୭

ସଙ୍ଗୀତ ମୁଖର ସ୍ନିଗ୍ଧ ସୁମଧୁର

ନୀଳ ବକ୍ଷ ତୋର ବିଚିମାଳା ବାଳା ସୁରେ ।

ଅନନ୍ତ ରହସ୍ୟ କରି ଉନ୍ମୋଚିତ

ନାଚୁଛନ୍ତି ତୋର ସୌମ୍ୟ ଶାନ୍ତ ରମ୍ୟ ତୀରେ ।।୨୮

ନୀଳ ଜଳେ ଦେଖି ରୂପଶ୍ରୀ ମୁଖଶ୍ରୀ

ଦିଗାଙ୍ଗନା ଦୂରେ ଲୁଚାନ୍ତି ବଦନ କରେ ।

ଅମା ଅବସାନେ ରୂପ ଅଭିମାନେ

ସର୍ବେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ଲୁଚିଯାନ୍ତି ଖରତରେ ।।୨୯
ଶୋଲରୀ, ଭାଲେରୀ ଜଟିଆ ପାହାଡ
ମେଳେ ରମ୍ଭା,ନାସି ଖଣ୍ଡହଣା,ଘଣ୍ଟଶିଳା।
କାଳିଯାଇ ଗିରି କଙ୍କର ଶିଖର
ସବୁଜ ଶ୍ୟାମଳ ଶୋଭାର ଅଖଣ୍ଡ ଲୀଳା ।।୩୦
ଡାମ୍ଫୁଁ-ଭଣଜାର ମନଛୁଆଁ ଦୃଶ୍ୟ
ଦୂରେ ବହୁଦୂରେ ଦିଶେ କେଡେ ମନୋହର।
ଚାରୁ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ଚପଳ ଛନ୍ଦରେ
ପିନ୍ଧୁଛୁ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ସୁଷମା ସମ୍ପଦ ହାର ।।୩୧
ପ୍ରୀତି ପର୍ବ ପାଳି ମହା ଆନନ୍ଦରେ
ଉଡନ୍ତେ ଚଢ଼େଇ ଚଢ଼େଇହଗାର ଚୂଳେ।
କାହିଁ କାହିଁ ଦୂରୁ ଆସୁଛନ୍ତି ଉଡି
ପ୍ରୀତିଶକ୍ତି ବଳେ ଭାବୁଥାଇ କୌତୁହଳେ ?୩୨
ପୁଣ୍ୟତୋୟା ଦୟା ଭାର୍ଗବୀ ମିଳନେ
ଧନ୍ୟ ଲୋ ଚିଲିକା ଧନ୍ୟ ତୋର ପୁଣ୍ୟଫଳ ।
ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ସଳିଳ ଏକାମ୍ରର ଜଳ
ଧାରଣେ ତୁ'ଦିବ୍ୟା ପୁଣ୍ୟତୀର୍ଥ ପୁଣ୍ୟଜଳ ।।୩୩
ବିଶ୍ୱହିତ ଲାଗି ବୃତାସୁର ବଦ୍ଧ
ଲାଗି ସେ ଜୀବନ ଦେଲେ ନିଜ ଅସ୍ଥିଦାନେ।
ମହାଦାନୀ ମହାତ୍ୟାଗୀ ଦୟାବୀର
ଦେଲେ ପ୍ରାଣଦାନ ଧନ୍ୟ କି ଉଦାର ମନେ ।।୩୪
ତାଙ୍କ ପୁଣ୍ୟ ପାଦଧୂଳି ଧୋଇ ଦୟା
ଦୟାର-ସାଗର ମିଶିଛି ତୋହରି ଜଳେ।

ଭୃଗୁମୁନି ସିଦ୍ଧି ଲଭିଲେ ଯା କୂଳେ
ତାର ପୁଣ୍ୟଜଳ ଲଭିଛୁ'ତୁ ଭାଗ୍ୟବଳେ ।।୩୫
ଚାରୁ ରନ୍ଧ୍ରିରା ଗନ୍ଧବହ ସ୍ନେହ
ସାଲିଆ ସେବାରେ ପରିପୁଷ୍ଟ ପରିତୃପ୍ତ।
ଅପାଶୋରା ତୋର ପ୍ରୀତି ଆତିଥ୍ୟରେ
ପ୍ରୀତିତୀର୍ଥ ତୁହି ପ୍ରୀତିଦାନେ ପ୍ରୀତିସିକ୍ତ ।।୩୬
ପୁଣ୍ୟ ନୀଳାଚଳେ ଲିଙ୍ଗରାଜ ଧାମ
ତାରା ହରଚଣ୍ଡି ଭଗବତୀ ଚଣ୍ଡେଶ୍ୱର।
ସକଳ ତୀର୍ଥ ତୁ ଚଉପାଶେ ଲଭି
ଉତ୍କଳ ଭାରତୀ ତୀର୍ଥ ମଧ୍ୟେ ତୀର୍ଥେଶ୍ୱର ।।୩୭
ଉତ୍କଳ କମଳା ପ୍ରିୟ ଲୀଳାଭୂଇଁ
ସୁନୀଳ ଦିଗନ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରନୀଳକାନ୍ତି ନୀର ।
ଅନନ୍ତ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଭରା ବିଭବରେ
ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ସୁରମ୍ୟ ଦୀପ୍ତ ନୀଳଚନ୍ଦ୍ର ହାର ।।୩୮
ନୀଳାମ୍ବର ତଳେ ନୀଳାମ୍ବୁ ନାୟିକା
ନୀଳଶୈଳ କୂଳେ ନିରବଧି ନୃତ୍ୟରତ।
କଙ୍କଣ କ୍ୱଣିତ ନୂପୁର ନିକ୍ୱଣ
ଶୁଣି ନୃତ୍ୟଶୀଳ ଆନନ୍ଦ ଉଲ୍ଲାସ ଚି□ ।।୩୯
ଦିଗଧାର ବ୍ୟାପୀ ଅଖଣ୍ଡ ନୀଳିମା
ନୀର ନିରୁପମ ତରଙ୍ଗେ ତାରୁଣ୍ୟ ଭରା।
ବିଶ୍ୱ ବିମୋହିନୀ ରୂପ ମହକରେ
ଆହ୍ଲାଦିନୀ ଶକ୍ତି ଦେଇଛି କି ବିଶ୍ୱେ ଧରା ।।୪୦
ପ୍ରୀତି କଲ୍ଲୋଳିନୀ ପ୍ରୀତି ପୀୟୂଷରେ

ରୋମାଞ୍ଚିତ କବି କଦମ୍ବିତ ବିଶ୍ୱଧାରା ।
ପୀୟୂଷ ପ୍ରଭାବେ ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟ ବିଭବେ
ବନଭୂମି ଦିଶେ ବ୍ୟୋମକେଶ ବିଶ୍ୱମ୍ଭରା ।।୪୧
ନବଘନ ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ଶଇଳ
ଆସ୍ୱାଳନ ବାଢ଼ି ବସିଛନ୍ତି ସ୍ୱୟମ୍ବରେ ।
ଜିଣିବାକୁ ତୋର ସୁନୀଳ କୋମଳ
ପ୍ରୀତି ହୃଦୟକୁ କଳୁଛନ୍ତି ପରସ୍ପରେ ।।୪୨
କପଟେ ଲୁଚାଇ କଠିନ ହୃଦୟ
ଗୁଳ୍ମଲତା ବୋଲି କରୁଛନ୍ତି ଅଭିନୟ ।
ପ୍ରୀତି ଚାହାଣିରେ ଚୋରାଇ ନେବାକୁ
ଚାହିଁ ରହିଛନ୍ତି ସର୍ବେହୋଇ ଏକଲୟ ।।୪୩
ସେ କାହୁଁ ଜାଣିବେ ଚିରକୁମାରୀର
ପ୍ରଣୟ ବିଳାସ ଲୁବ୍ଧ ଲୋଭନୀୟ ଦେହ ?
ଅଚୁମ୍ବିତ ଆଖି ଓଠର ଇସାରା
ସମର୍ପିତ ପ୍ରୀତି ଅନନ୍ତ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟମୟ ।।୪୪
ମୁନିଋଷି ଭଳି ଜଟାଜୁଟ ଭସ୍ମ
ବୋଳି କି ବିଭୋରେ କରୁଛନ୍ତି ବସି ଧ୍ୟାନ ।
ସରଗ ସୁନ୍ଦରୀ ସଙ୍ଗଲଭି ଚିର
ପାନ କରିବାକୁ ରୂପସୁଧା ରାତିଦିନ ।।୪୫
ନୀରଭେଦି ଶୈଳ ଉଠନ୍ତେ ସରଗେ
ବିସ୍ମିତ ବିଭୋର ଦେଖି ଲାସ୍ୟମୟୀ ଛଟା ।
ଭୁବନ ମୋହିନୀ ରୂପ ଭୁବନରେ
ଭୁଲି ରହିଛନ୍ତି ହୋଇ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟ ଗୋଟା ।।୪୬

ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟବରଣା କୁସୁମିତ ହାସ
ସ୍ୱର ସୁଧାରସ ନୀଳ ନୀଳପଦ୍ମ ଆଖି।
ମାଧୁର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡିତ ମହାକାବ୍ୟକାନ୍ତି
କୁହୁକ ପରଶେ ଲଭିଛନ୍ତି ପ୍ରାଣସଖୀ ।।୪୭
ସନ୍ଧ୍ୟା ଆଗମନେ ସବିତା ସୁନ୍ଦରୀ
ତରତର ହୋଇ ଫେରନ୍ତେ ସରଗ ପଥେ।
ଧରିତ୍ରୀ ସୁନ୍ଦରୀ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଆଭୁଷଣ
ଚୋରାଇ ନେଉଛି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବୋଇତ ରଥେ ।।୪୮
ଶୈଳଶ୍ରୀ କନ୍ଦରେ ଘନକୃଷ୍ଣ ଛାୟା
ରଚିଛି କି ଜଳେ ମହାଭୀତିପ୍ରଦ ମାୟା।
ମୀନ ମାରିବାକୁ ଧାବନ୍ତେ ଧୀବର
ଭ୍ରମରେ ମାନସ ଦେଖି ଭୀମକାନ୍ତ କାୟା ।।୪୯
ଭେଳା ଭେଳା ମେଘ ମାଳା କି ମଞ୍ଜୁଳ
ରବି କରେ ରଙ୍ଗ ଅବିର ବୋଳନ୍ତି ଧୀରେ।
ରାଜପୁତ୍ର ରାଜବଧୂ କି ବିଳାସେ
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବୋଇତେ ବୁଲୁଛନ୍ତି ତୋର ତୀରେ।।୫୦
ଶୁଭ୍ର ଶରତର ଶୋଭାରେ ଭାସ୍ୱର
ତୀରଭୂମି ତୋର ସୁଶୋଭିତ ସୁଶ୍ୟାମଳ।
କ୍ଷେତରେ କ୍ଷେତରେ ସବୁଜ ସମ୍ଭାର
ବନ ବିଥିକାରେ ନାନାବିଧି ପୁଷ୍ପ ଫଳ ।।୫୧
ବର ଓସ୍ତ ଜାମୁ ପଣସ ରସାଳ
ନାରିକେଳ କୁଞ୍ଜେ ସମୀର ଗାଉଛି ଗୀତ।
ଚିର ସବୁଜିମା ପଣତେ ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ

ଲୋଟି କି ପଡିଛି ଚୋରାଇ ନେବାକୁ ଚି□ ।।୫୨

ଛବିଳ ଉତ୍କଳେ ତୋ ଛବି ଅତୁଳ

ଅତୁଳ ସୁଷମା ଅତୁଳ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ବହି ।

କେତେ ଯତନରେ ରମ୍ୟ ରତନରେ

ପ୍ରୀତି ଅନୁରାଗେ ଗଢ଼ିଛନ୍ତି ବସି ବିହି ।।୫୩

ନୀଳ ଚନ୍ଦନରେ ବୋଳା ତୋ ବଦନ

ବନ ବିହଗରେ ରମଣୀୟ ଅଙ୍ଗସ୍ଥଳ ।

ପାହାଡ ଚୂଡାରୁ ଘନକୃଷ୍ଣ କେଶ

ଲୋଳିତ ଲମ୍ବିତ ଚୁମ୍ବିବାକୁ ନୀଳଜଳ ।।୫୪

ସାୟାହ୍ନ କାଳରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣିମ ଆଭାରେ

ଅନାବୃତ ତନୁବଲ୍ଲରୀ ବିଭବ ବେଶ ।

ହେମଗୌର ସ୍ତନ ମଣ୍ଡଳେ ମଣ୍ଡିତ

କଦମ୍ବ କୋରକ ରସଘନ ରଙ୍ଗରସ ।।୫୫

କେଳି କ୍ରୀଡାରତ ରାଜହଂସୀ ମିତ

ଭାସନ୍ତି ବିଭୋରେ ଧବଳ ବୋଇତଭଳି ।

ପ୍ରଣୟ ଉଚ୍ଛଳ ପ୍ରୀତିସିକ୍ତ ପ୍ରାଣ

ମହାଭାବେ ମଗ୍ନ ମୁକ୍ତଛନ୍ଦେ ଢ଼ଳି ଢ଼ଳି ।।୫୬

ନାନାଜାତି ପକ୍ଷୀ ଦଳଦଳହୋଇ

ନୀଳ ନଳବଣେ ନାନାରଙ୍ଗେ କ୍ରୀଡାରତ ।

ଲଳନାଙ୍କ ମେଳା ରାଇଜେ କି ଲୀଳା

ଦେଖନ୍ତି ଗୋପନେ ଦେବାଙ୍ଗନା ଦେବଦୂତ ।।୫୭

ହରଷେ ସାରସ ଏରା ଉଡୁଥାନ୍ତି

ନୀଳଜଳ ଭେଦି ଆନନ୍ଦ କଲ୍ଲୋଳ ରବେ ।

ନିସ୍ତବ୍ଧ ନୀଳିମା ନୀଳ ତରଙ୍ଗରେ
        ଲଳିତ ମୂର୍ଚ୍ଛନା ଦୂରେ ବହୁଦୂରେ ଶୁଭେ ।।୫୮
କୁନି କୁନି ବିଚିମାଳା କି ମଞ୍ଜୁଳ
        ପିନ୍ଧି ମୁକ୍ତାମାଳ ନାଚୁଛନ୍ତି ମହାନନ୍ଦେ।
ରୂପସୀ ଚିଲିକା ରୂପ ବିଭବକୁ
        ବିଶ୍ୱଜନ ଲାଗି ବାଢ଼ିଛନ୍ତି ପ୍ରୀତିଛନ୍ଦେ ।।୫୯
ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ନାତ ଶୁଭ୍ର ଫେନୀଳ ଉର୍ମିଳ
        ସ୍ନିଗ୍ଧ ଢ଼ଳ ଢ଼ଳ ସମୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ଶତଦଳ।
ନୀଳ ଆକାଶରୁ ଅତୁଳ ସୁଷମା
        ପଡିଚି କି ଢ଼ଳି ଶ୍ରାବଣରେ ଢ଼ଳ ଢ଼ଳ ।।୬୦
ଧୀର ପବନରେ ଥିରିଥିରି ହୋଇ
        ଭାସନ୍ତି ନଉକା ପାଲରେ ପବନ ଭରି।
ମୀନ ମାରିବାକୁ ନାଉରୀ ପୁଅଏ
        ମୌନାବତୀ ପରି ଭାବନ୍ତି ଆହୁଲା ଧରି ।।୬୧
ଗୁଣୁଗୁଣୁ ହୋଇ ଗାଉଥାନ୍ତି ଗୀତ
        ନବ ବିବାହିତା ଫେରିବା ପଥକୁ ଧ୍ୟାନ।
ପରମା ସୁନ୍ଦରୀ ପ୍ରୀତି ଲଭିବାକୁ
        ଏକାନ୍ତ ଗୋପନେ ଉଡିଯାଏ କ୍ଳାନ୍ତ ମନ ।।୬୨
ଚିଲିକା କୂଳରେ ବାଳୁତ ବୟସେ
        ନାଉରୀ ପିଲାଏ ବୁଲୁଥାନ୍ତି ହସିଖେଳି।
ଐଶୁମାର ଭଳି ପାଣି ଚହଟାଇ
        ଲମ୍ଫ ମାରୁଥାନ୍ତି ଖେଳୁଥାନ୍ତି ଲୁଚକାଳି ।।୬୩
କେଉଟୁଣୀ ସାଥେ କେତେ ନୋଳିଆଣୀ

ମାଛ କିଣିବାକୁ କରିଥାନ୍ତି ଘାଟେ ଭିଡ ।
ଦୁଃଖେ ସୁଖେ ସଦା ସ୍ନେହ ସୋହାଗିନୀ
ସୁନ୍ଦରୀ ଚିଲିକା ଚିରନ୍ତନ ପ୍ରୀତି ନୀଡ ।।୬୪
ଛାଇ ନେଉଟିଲେ ମୁହଁସଞ୍ଜ ହେଲେ
କେତେ ଆଶା କେତେ ଆଶଙ୍କାରେ ପ୍ରିୟା ମନ ।
ଚାହିଁ ବୁଲୁଥାଏ ଫେରିବା ପଥକୁ
ମାଛଧରି ଭଲେ ଫେରୁଥିବେ ପ୍ରାଣଧନ ।।୬୫
ଝିଅବିଦା ବେଳେ କେତେ ଆଶଙ୍କାରେ
ମଙ୍ଗଳ ମନାସୀ କାନ୍ଦୁଥିବ ଘରେ ବୋଉ ।
ପରଘର ପର ରାଇଜକୁ ଦେଇ
ସହୁଥିବ ଯେବେ ବିଧିର ବିଧାନ ଦାଉ ।।୬୬
ବାହୁନିଥିବ ଗୋ 'ମା କାଳିଜାଇ'
ସାହା ହୋଇଥିବୁ ରଖିବୁ ସଧବା ଟେକ ।
ବାତ୍ସଲ୍ୟ ମମତା ପ୍ରୀତି ବିଚ୍ଛେଦରେ
ମାଗୁଥିବ ତାର ପଣତ କାନିରେ ଭିକ ।।୬୭
କାହିଁ କେତେଦୂର ତୋଟାପଡା ତୀର
ମାଲୁଦ ମୂଳକ ପାରିକୁଦ ରଜାଗଡ ?
ଝିଅ ଯିବ ମୋର ଦୂର ଶାଶୁଘର
ଚିଲିକା ରାଇଜେ ବହିବ ନାହିଁ ଗୋ ଝଡ ।।୬୮
ଝିଅକୁ ବସାଇ ମା କାଳିଜାଇ
ସୁମରି ନାଉରୀ ଖୁସିରେ ମେଲଇ ନାଆ ।
କଳ ଶବଦରେ ଡଲେଇ ପାଲରେ
କ୍ଷଣେ ଭାସିଯାଏ ଯନ୍ତ୍ର ଚାଳିତ ନାଆ ।।୬୯

ନୀରବେ ଲୋତକ ଢ଼ାଳୁଥାଏ ଝିଅ
		ବାପାବୋଉ ଛାଡି ଗଲାବେଳେ ଶାଶୁଘର ।
ଓଢ଼ଣୀ ଫାଙ୍କରେ ଗଣ୍ଡଜଳ ଦେଖି
		ହଂସା ଉଡିଯାଏ ମାଡୁଥାଏ ବାଟେ ଡର ।।୭୦
ଏଇ ପଥେ ଦିନେ କାଳିଜାଇ ଗଲା
		ଶାଶୁଘର ସୁଖେ ଛାଡି ସାଙ୍ଗସୁଖ ମେଳ ।
ଅକାଳ ଝଡ଼ରେ ଅକାତ ଗଣ୍ଡରେ
		ନାଆ ପଡିଗଲା ଘୋଟିଗଲା କାଳବେଳ ।।୭୧
ସହସା ଉଠିଲା ମହାକାଳ ଝଡ
		ଥରିଲା ନଉକା ସ୍ମରିଲା ନାଉରୀ ପୁଅ ।
କାଳିଜାଇ ନେଲା ସଲିଳ ସମାଧି
		କାଳ କାଳ ଲାଗି ରହିଗଲା କଥା ଝିଅ ।।୭୨
ତୋ ନୀଳ କନ୍ଦରେ ପୂଜା ପାଉଅଛି
		ବିପଦ ଆପଦେ ସବୁରି ହୋଇଛି ସାହା ।
ତାହାରି ଆଶିଷେ ନିଇତି ନାଉରୀ
		ନୀଳ ଦରିଆରେ ମେଲଇ ଖୁସିରେ ନାଆ ।।୭୩
ଭଲପାଏ ବୋଲି ସାଇତି ରଖିଛି
		କାଳକାଳ ଲାଗି କେତେ ଯତନରେ "ଜାଇ" ।
ଦେବୀ ଆସନରେ ଦିବ୍ୟ ଭୂଷଣରେ
		ପୂଜା ପାଉଅଛି ସୁଷମା ରାଇଜେ ରହି ।।୭୪
କେତେ କଳ୍ପନା ସୁନେଲି ସପନେ
		ଲେଖିଥିଲା ତାର କୁମାରୀ ଆଖିରେ କବିତା ।
ଚାରୁ ଚିଲିକାର ନୀଳ ପଣତରେ

ହସି ଖେଳିବୁଲି କାଟିବାକୁ କାଳ କୋଳେ ତା’ ।।୭୫
ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନା ଅମୃତ ନୟନା
ଦେବୀ ଦରଶନେ ଧନ୍ୟ ମୋର କବିପ୍ରାଣ ।
ଉତ୍କଳ ଭାରତୀ ପାଦ ପୂଜିବାକୁ
ମାଗିଥିଲି କାବ୍ୟପୁଷ୍ପ ଶୁଝିବାକୁ ରଣ ।।୭୬
ମରୁତୃଷ୍ଣା ମନେ ପରଷିଲୁ ମଧୁ
ସ୍ନେହ-ସୁଧା-ପ୍ରୀତି ରୂପ ରଙ୍ଗ ଭଳି ଭଳି ।
ପିଇ ପ୍ରୀତିସୁଧା ମେଣ୍ଟିମନ କ୍ଷୁଧା
ପରମ ଆନନ୍ଦେ ଫେରୁଥିଲି ଢ଼ଳି ଢ଼ଳି ।।୭୭

ଶରତ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ

ଆସନ୍ତେ ଶରତ କେଡେ ଶୋଭାବନ୍ତ
ନୀଳ ତନୁଶ୍ରୀ ତୋ ନିର୍ମଳ କୋମଳ ଶଶୀ ।
ଲାଲ ଟୁକୁଟୁକୁ ଲୋହିତ ସକାଳେ
କାଶତଣ୍ଡି ଦେଖି ଦିଗବଧୂ ଦିଏ ହସି ।।୭୮
ସମୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ନୀଳ ଲୋହିତ ପଟଳ
ଦିଗଧାରେ ଦୀପ୍ତ ଅରୁଣ ଆରକ୍ତ ଆଭା ।
ନୈସର୍ଗିକ ନୀଳ ଚିନ୍ମୟ ଚେତନା
ଚି□ପ୍ରବୋଧକ ବାଳଭାନୁ ରୂପ ଶୋଭା ।।୭୯
ରଜତ ଲୋହିତ କିରଣ ରେଣୁ କି
ଝରିକି ପଡୁଛି ନୀଳ ନିର୍ଝରିଣୀ କୋଳୁ ।
ପଦ୍ମନାଭ ପଦ୍ମପାଣି’କି ପ୍ରସନ୍ନେ

ଢ଼ାଳନ୍ତି ପୀୟୂଷ ପଦ୍ମମୁଖେ ଢ଼ାଳୁ ଢ଼ାଳୁ ।।୮୦
ସଙ୍ଗୀତ ମୁଖର ନୀଳ ତନୁ ତୋର
ନାଚୁଛି କି ଛନ୍ଦେ କବି ଜନ ମନ ମୋହି ।
ଉଥିତ ପତିତ ଉର୍ମିଳ ସଙ୍ଗୀତ
ଶାନ୍ତି ପ୍ରୀତିସ୍ୱଦ ଦିଏ ସର୍ବ ଦୁଃଖ ଧୋଇ ।।୮୧
ମୃଦୁ ସମୀରରେ ତରଙ୍ଗ ଦୋଳିରେ
ଭାସନ୍ତି ବିହଙ୍ଗ କେତେ କଳରବ କରି ।
ନାନାରଙ୍ଗ ପକ୍ଷୀ ଖେଳନ୍ତି କି ରଙ୍ଗେ
ପ୍ରାଣସାଥି ସଙ୍ଗେ ଚତୁରଙ୍ଗ ନୃତ୍ୟକରି ।।୮୨
ଉଡେ ମାଛରଙ୍କା ଗାଙ୍ଗୋଇ ଶରାଳୀ
ଶୂନ୍ୟରେ ସମୀରେ ସ୍ୱରଚିତ ଗୀତଗାଇ ।
ଛଟକେ ଅଟକି ପଲକେ ପଲଟି
ମୀନ ଝାମ୍ପିନିଏ ମୀନମେଳେ ଲମ୍ଫଦେଇ ।।୮୩
ଗଗନେ ପବନେ ମୁକ୍ତମେଘ କୋଳେ
ବହୁବିଧ ପକ୍ଷୀ ବିଳାସ ବିହାରେ ଯୁଟି ।
ସରଗ ସନ୍ଧାନେ ଦଳବଳ ବାନ୍ଧି
ଡେଣା ମେଲିଛନ୍ତି ଆଣିବେ କି ରତ୍ନ ଲୁଟି ।।୮୪
ଅବସାଦ ମନ ପ୍ରଣୟ ବିଳାସେ
ସ୍ୱତଃ ଉଲ୍ଲସିତ ପ୍ରୀତ ପ୍ରୀତି ପରିପ୍ଲୁତ ।
ସ୍ନିଗ୍ଧ ସୁମଧୁର ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ସୁଷମା
ନୀଳପରି ଓଠେ ଚୁମ୍ବିବାକୁ ଅବିରତ ।।୮୫
ଭାସମାନ ମୀନ ଭୟେ ଗ୍ରାସିବାକୁ

ନିର୍ଲିପ୍ତ ନଉକା ଡେଉଁଥାନ୍ତି ବୀରଦର୍ପେ।
ନିଚମନା ଉଚ୍ଚ ବଡିମା ଦେଖାଇ
ଜୀବଦଶା କାଳେ ଭେଟିଥାନ୍ତି କାଳସର୍ପେ ।।୮୬
ଜକଜକ ହୋଇ ଦଳଦଳ ମତ୍ସ୍ୟ
ଭାସନ୍ତି ନାଚନ୍ତି ନଗ୍ନ ନୀଳଜଳେ ଲୋଟି।
ତରୁଣୀ ତରଣୀ ରୂପ ଜିଣିବାକୁ
ଦେଉଛନ୍ତି କ୍ଷଣେ ରଜତ ହୀରକ ଭେଟି ।।୮୭
ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟବରଣା ବରଯାତ୍ରୀ ବେଶେ
ରଙ୍ଗ ବସନରେ ମେଘମୁକ୍ତା ମାଳମାଳ।
ସ୍ୱର୍ଗଦାଣ୍ଡେ ଅବା ଐରି ନାଶିବାକୁ
ଆସୁଛନ୍ତି ଧରି ଐରାବତ ଦଳବଳ ।।୮୮
ଆସନ୍ତେ ସବିତା ବର ବଧୂ ବେଶେ
ସ୍ୱାଗତ କରନ୍ତି ଦିଗାଙ୍ଗନା ସାୟାହ୍ନରେ ।
ପ୍ରିୟପଦ୍ମ ସାଥେ ଶୁଭ ପରିଣୟ
ଲାଗି କି ସଜାନ୍ତି ସରଗ ଆନନ୍ଦ ଭରେ ।।୮୯
ଟିକିଟିକି ହୀରାଫୁଲ କି ଯତନେ
ଖଞ୍ଜିଛନ୍ତି ବସି ଉଡୁଛି କି ଚନ୍ଦ୍ରରଥ।
ସ୍ତିମିତ ନୀଳିମା ନୀଳ ଆଲୋକରେ
ଚାନ୍ଦିନୀ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ତାରାଙ୍କିତ ଛାୟାପଥ ।।୯୦
ବିଦାୟ ବେଳାରେ ଶୁଭ ପ୍ରାତକାଳେ
ଅଗସ୍ତି ନକ୍ଷତ୍ର ଦେଲେ ଦିଗବଧୂ ହାତେ।
ପ୍ରିୟ ପଦ୍ମ ପ୍ରୀତି ଲଭିବାକୁ ନୀତି
ପଦ୍ମାବତୀ ପରି ଚିନ୍ତି ପଦ୍ମନାଭ ଚିତେ ।।୯୧

ମିଳନ ମୁଖର ହଂସ ହଂସରାଳୀ
	ବୋକ କେଳିରବ ରସମୟ ରଙ୍ଗରସ ।
ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଆନନ୍ଦ ସଙ୍ଗସୁଖ ଲାଗି
	ନୃତ୍ୟଶୀଳ ତୋର ନୀଳଜଳେ ନିତ୍ୟରାସ ।।୯୨
ଅପାଶୋରା ତୋର ଅପ୍ସରା ଭୁବନ
	ଦୁର୍ଲଭ ଧରାରେ ନନ୍ଦନକାନନ ଶୋଭା ।
ରୂପାନ୍ୱେଷୀ କବିବର କବିହାତେ
	ଶୋଭିବ ତୋ ଫୁଲ ଉତ୍କଳ ଭାରତୀ ଗଭା ।।୯୩
ତୋର ନୀଳକୁଞ୍ଜେ ନୀଳପଦ୍ମ ପରି
	ନିତି ଗାଇବାକୁ ଅମୃତ ଜୀବନ ଗୀତ ।
ଆଶାପ୍ଳୁତ ପ୍ରାଣେ ପଶ୍ୟେମ୍ ଜୀବେମ୍
	ନନ୍ଦାମ୍ ଗୋଦାମ୍ ଭବାମ୍ ଶରଦଂ ଶତ ।।୯୪
ଦୂର ବିଦେଶରୁ ଆସନ୍ତି ବାହୁଡ଼ି
	ହିମପାତ ଭୟେ ଅଗଣିତ ହଂସଦଳ ।
ନୀଳତନୁ ତୋର ତାରକିତ କରି
	ଭାସନ୍ତେ ନିର୍ଭୟେ ଶୁଭ୍ରାୟିତ ଶତଦଳ ।।୯୫
ସ୍ନିଗ୍ଧ ଶରତର ଦୂତୀ ସହଚର
	ଆସନ୍ତି ତୋ କୋଳେ ପ୍ରୀତି ନିମନ୍ତ୍ରଣ ରଖି ।
ବିରହୀ ପ୍ରିୟାର ହୃଦମଧୁ ପାନ
	ଆଶାରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ତୁହି ତାଙ୍କ ପ୍ରିୟ ସାକ୍ଷୀ ।।୯୬
ମହାପୁଣ୍ୟତୀର୍ଥ କୈଳାସ ଶିଖର
	ମାନସରୋବର ଛାଡ଼ି ଆସିଛନ୍ତି ଉଡ଼ି ।
ତୋର ପୁଣ୍ୟଜଳେ ପୁଣ୍ୟବଳେ ପୁଣ୍ୟ

ମୁକତି ଆଶାରେ ମାୟା ବନ୍ଧନରୁ ହୁଡି ।।୯୭
ନଭ ମଣ୍ଡଳରେ ଦେବାଙ୍ଗନା ତୋର
ମୁଖଶ୍ରୀ ଦର୍ଶନେ ଜଳଦ ପ୍ରାସାଦେ ବସି ।
ରାଜହଂସୀଭଳି ହସୁଛନ୍ତି ଢ଼ଳି
ପରମ ପ୍ରୀତିରେ ଯାଉଛନ୍ତି ଭାସି ଭାସି ।।୯୮
ଅପୂର୍ବା ରୂପସୀ ମେଳେ ତୁ ଅପୂର୍ବା
ଦୃଷ୍ଟପୂର୍ବ ହୋଇ ଦୃଶ୍ୟ ହୁଏ ଆନ ଆନ ।
ଶୋକ ପାଶୋରା ତୋ ଅପସରା ଭୁବନ
ଯେତେ ଦେଖିଲେ ହେଁ ନୂଆ ନୂଆ ଦୃଶ୍ୟମାନ ।।୯୯
ସ୍ନିଗ୍ଧ ସରୋବରେ କୁମୁଦ କୁମାରୀ
ଅର୍ଦ୍ଧମଗ୍ନ ଜଳେ ସ୍ନାନରତ ଦିବ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟ ।
ଲୋଭନୀୟ ଭାବି ଦୃଷ୍ଟ ରବି କରେ
ଉଦ୍ଭାସିତ ନଗ୍ନ ଗୋପନୀୟ ଅଙ୍ଗବାସ ।।୧୦୦
ବସ୍ତ୍ରଚୋର କୃଷ୍ଣ ଦେଖିକି ବିକଳେ
ଗୋପାଙ୍ଗନା ଜଳେ ଡାକୁଥିଲେ ଦୃଷ୍ଟ ଦୃଷ୍ଟ ।
ନଗ୍ନ ସୁନ୍ଦର ତରୁଣୀଙ୍କ ମେଳେ
ସ୍ନାନପର୍ବ ଦେଖି କାହିଁ ହେଲା ମନେକଷ୍ଟ ?୧୦୧
ନଶ୍ୱର ଦେହ ସୁନ୍ଦର ଲାଗି
ବିଧାତା ଗଢ଼ିଛି କେତେ କଳପନା କରି ।
ତୁମ ମନତଳ ନଗ୍ନତା କାହିଁ
ଲୁଚାଇ ପାରିଛ ବସ୍ତ୍ର କରୁଛ ଚୋରୀ ?୧୦୨
ଦେବସଭା ତଳେ ରାଜସଭା ତଳେ
କେତେ ଯେ ସୁନ୍ଦରୀ ଦେଇଛନ୍ତି ଦେହଦାନ ।

ଆମେ ଜାଣୁ ଏକା ଆମ ବିନା କେହି
ଜାଳିପାରିବ କି ନଗ୍ନ ପୁରୁଷ ମନ ? ୧୦୩
ପ୍ରୀତିରେ କି ପୁଣ୍ୟ କୋଟି କୋଟି ପ୍ରାଣ
ପ୍ରିୟତମା ହୋଇ ପ୍ରୀତିଦାନେ ହସେ ଶଶୀ।
ମିଳନ ଆକୁଳ ପ୍ରିୟ ପ୍ରିୟତମା
ଝୁରନ୍ତି ଯାହାକୁ ଯା' ଲାଗି ସୁନ୍ଦର ନିଶି ।।୧୦୪
ଗିରି ନଦୀଧାର ନିର୍ଝର □କାନନ
ସବୁଜ କ୍ଷେତରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମୃଗ ଖେଳୁଥାଇ।
ସ୍ନିଗ୍ଧ ଢ଼ଳଢ଼ଳ ନୀଳଜଳ ତୋର
ଉତ୍କଳ କମଳା ବିଳାସର ଲୀଳାଭୂଇଁ ।।୧୦୫
ନୀଳ ପୁଷ୍ପଦଳ ପ୍ରାୟ କି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ
ତୀରଭୂମି ତୋର ଶସ୍ୟପୁଷ୍ପ ଫଳଭରା।
ପଲ୍ଲୀବଧୂ ପଲ୍ଲୀ କିଶୋରୀଙ୍କ ମେଳେ
ଉତ୍ସବ ମୁଖର ପୁଲକିତ ପ୍ରାଣଧାରା ।।୧୦୬
ଆମ୍ବ ତୋଟାମାଳ ଦିଶେ କି ମଞ୍ଜୁଳ
ପଥପ୍ରାନ୍ତେ ବର ଓସ୍ତ ବୃକ୍ଷ ଧାଡି ଧାଡି।
ଗ୍ରାମ ଉପାନ୍ତରେ ତୁଙ୍ଗ ତାଳତରୁ
ରାଜଛତ୍ର ଧରି ଆସୁଛନ୍ତି ଅବା ମାଡି ।।୧୦୭
ପ୍ରକୃତି ପ୍ରେମିକ ପକ୍ୱ କେଶଧାରୀ
ମହାପୁଣ୍ୟ ଲାଗି ରୋପୁଥାନ୍ତି ଗ୍ରାମେ ବୃକ୍ଷ।
ସୁଶୀତଳ ଛାୟା ଫଳଦାନେ ଧାନେ
ବାଳ ଅଧରରେ ଦେଇ ଲଭିବାକୁ ମୋକ୍ଷ ।।୧୦୮

ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ନାତ ଶରତ

ଶୁଭ୍ର ଶରତର ଲୋଭନୀୟ ଜହ୍ନ
ଢ଼ାଳୁଥିବ ବସି ଧବଳ ଜୋଛନା ଧାରା।
ରାଜବଧୂ ଭଳି ଘୂରି ବୁଲୁଥିବ
ଏ କୂଳ ସେ କୂଳ ନ ଦେଇ କାହାକୁ ଧରା ।।୧୦୯
ଧୀର ପବନରେ ଥିରି ଥିରି ଉର୍ମି
ଗାଉଥିବ ଗୀତ ଯାଉଥିବ ଥମି ଥମି।
ଫୋନୋଛଳ ନୀଳ ଅଧରେ ବିଭୋରେ
ସୁନୀଳ ଚନ୍ଦନ ପିଉଥିବ ଚୁମି ଚୁମି ।।୧୧୦
ଦୂରେ ଦଶୁଥିବ ଗିରି କୁଟୀରରେ
ଧୀବର ବାସରେ ସ୍ତୀମିତ ଆଲୋକ ରେଖା।
ଝିଙ୍କି ଝିଙ୍କି ହୋଇ ଖସି ପଡୁଥିବ
ଆକାଶଗଙ୍ଗାରୁ ଆଲୋକ ଉସ୍ଵବ ଶିଖା ।।୧୧୧
ଜୋଛନା ଧଉତ ନୀଳଶୈଳ କାନ୍ତି
କଜଳ ଆଖିରେ କୁଆଁରୀ ଜହ୍ନର ମାୟା।
ରଚିଛି ରଜନୀ ଚିରକୁମାରୀର
ନୀଳ କବରୀରେ ରଜତ ମେଘର ଛାୟା ।।୧୧୨
ଶ୍ଵେତପଦ୍ମ ଭଳି ରାଜହଂସୀ ଦଳ
ନୀଳ ଚନ୍ଦନକୁ ବୋଳୁଥାନ୍ତି ଡେଣା ମେଲି।
ନିଶୀଥେ କିରଙ୍ଗେ ପ୍ରଣୟିନୀ ସାଥେ
ସପନ ରାଇଜେ ଭାସୁଥାନ୍ତି ଝୁଲିଝୁଲି ।।୧୧୩
ଶାନ୍ତ ସୌମ୍ୟ ତୀରଭୂମି କି ଅପାର

ପ୍ରାଣଶକ୍ତି ପାଇ ଦିଶୁଛି ଦେଦୀପ୍ୟମାନ।
ଚିନ୍ମୟ ଚନ୍ଦନ ବୋଳିକି ଲଳନା
କରୁଛନ୍ତି ବସି ରଜତ ଜୋଛନା ସ୍ନାନ ।।୧୧୪
ମେଘ ମୁଲକରେ ରୂପା ପାଲିଙ୍କିରେ
ଲାଜେ ନୀଳକନ୍ୟା ଦିଶେ ନୀଳପରୀ ପରି।
ଲୋମକୂପ ମୂଳେ ରୋମାଞ୍ଚ ପୁଲକ
ଖେଳିଯାଏ କ୍ଷଣେ ଆଦିମ ଉଲ୍ଲାସ ଭରି ।।୧୧୫
ଘନ ଆଲିଙ୍ଗନେ ମୃଦୁଳ ଚୁମ୍ବନ
ଆଙ୍କିବାକୁ ତାର ଅଚୁମ୍ବିତ ଗଣ୍ଡଦେଶେ।
ମିଳନ ଆକୁଳ ରୋମଞ୍ଚିତ ତନୁ
ତନ୍ଦ୍ରା ବିଜଡିତ ରସଘନ ପ୍ରୀତିରସେ ।।୧୧୬
ଦେବକନ୍ୟା ମିଳି କରୁଥାନ୍ତି କେଳି
ତୋ ନୀଳ ଜଳରେ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ସୁବାସ ଭରି।
ନୀଳଜଳ ଢ଼ାଳି ତନୁଶ୍ରୀ ସୁଷମା
ଦେଖନ୍ତି ନିରେଖି ଲୁବ୍ଧ ଲୋଭନୀୟ କରି ।।୧୧୭
ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଗାଆନ୍ତେ ସୁନ୍ଦରୀ
ନାଚିଉଠେ ନୀଳ ନୟନା ମହକ ଭରି।
ମନ୍ଦ ସମୀରଣେ ସେ ସୁର ଲହରୀ
ଛୁଇଁଛୁଇଁ ଯାଏ କୁହୁକ ମନ୍ତର ପରି ।।୧୧୮

ପଦ୍ମାବତୀ ପରିଣୟ

ତୋ ନୀଳ କୋଳରେ କାଞ୍ଚି ଜେମାମଣୀ

ଆସିଥିଲେ ଭାଙ୍ଗି ଗର୍ବ ଅଭିମାନ ଠାଣି ।
ପଣ ରକ୍ଷାକରି ଜିଣିଥିଲେ ରଣ
ପୁରୁଷୋତମ କରିବାକୁ ପାଟରାଣୀ ।।୧୧୯
ଉତ୍ସବ ମୁଖର ନୀଳବିଚି ତୋର
ଗାଉଥିଲେ କଣ୍ଠେ ଶୁଭ ବନ୍ଦାପନା ଗୀତି ।
ସ୍ୱାଗତ ସଙ୍ଗୀତ ସ୍ୱରଶିଞ୍ଜୀ ନୃତ୍ୟ
ନେଇଥିଲା କିଣି ପ୍ରିୟ ପଦ୍ମାବତୀ ମତି ।।୧୨୦
ପାଟ ବସନରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଭୂଷଣରେ
ସୁରମ୍ୟ କିଶୋରୀ ବସନ୍ତ ବିଭବ ବେଶ ।
ନୀଳ ଦର୍ପଣରେ ଚନ୍ଦ୍ରାହାସ ମୁଖ
ଚୁମ୍ବିବାକୁ ଊର୍ମି ଆସୁଥିଲେ ଚଉପାଶ ।।୧୨୧
ଚୂନା ଚୂନା ମେଘମୁକ୍ତା ଝରୁଥିଲା
ନୀଳ ଆକାଶରୁ ଆନନ୍ଦ ଉଚ୍ଛଳ ହୋଇ ।
ମୁକୁଟମଣ୍ଡିତ ଶୁଭ୍ର ଅଭ୍ରଖଣ୍ଡ
ଫିଙ୍ଗୁଥିଲେ ହୀରା ନୀଳା ରତ୍ନ ମୁଗ୍ଧହୋଇ ।।୧୨୨
ସବିତା ସୁନ୍ଦରୀ ଶ୍ୱେତପୀତ ରଙ୍ଗ
ଅରୁଣ ଆଲୋକେ ଫିଙ୍ଗୁଥିଲେ ପ୍ରୀତିରଙ୍ଗ ।
ରଙ୍ଗରସେ ତାର ମନ ମୋହିବାକୁ
ରଙ୍ଗ ତୂଳଧରି ଦେଇଥିଲେ ସାତରଙ୍ଗ ।।୧୨୩
ଧନ୍ୟ ଲୋ ଚିଲିକା ରୂପ ବିଭବ ତୋ
ଦେଖୁଥିଲେ ଯେବେ ପଣତ ଫାଙ୍କେ ଫାଙ୍କେ ।
ନୀଳପରୀ ପରି ନୀଳ ଲହରୀରେ
ନାଚୁଥିଲା ମନ ନୟନ ବାଙ୍କେ ବାଙ୍କେ ।।୧୨୪

ସୁନ୍ଦରୀ ଲଳନା ମେଳେ ତୁ ସୁନ୍ଦରୀ
        ଅପୂର୍ବା ଅନନ୍ୟା ହୃଦୟ ସୁନ୍ଦର ଲାଗି ।
ଉତ୍କଳ କେଶରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀପାଦ ମୁଖ
        ଧୋଇ ଦେଉଥିଲୁ ପରମ ସୌଭାଗ୍ୟ ଭାବି ।।୧୨୫
ତୋ ସ୍ନେହ ସରାଗ ଆଦର ବେଭାର
        ଅଭୁଲା ଅସରା ରସମୟ ସୁଧା ପାନେ ।
ଉତ୍କଳ କମଳା ରୂପ ବିଭବକୁ
        ଦେଖିହେଲି ଧନ୍ୟ କହୁଥିଲେ ମନେମନେ ।।୧୨୬
ଆଶା ଆଶଙ୍କାରେ ମୁଗ୍ଧ ବିଷାଦରେ
        ଭାବମଗ୍ନ ଭାବି ଉତ୍କଳର   ଭାବିରାଣୀ ।
ପୂର୍ବକଥା ସ୍ମରି ହେଉଥିଲେ ଘାରି
        କି ଦଣ୍ଡେ ଦଣ୍ଡିବେ ରାଜପୁରେ ନୃପମଣି ?୧୨୭
ପ୍ରୀତିରଣେ ଜିଣି ପୁରୁଷୋ□ମ
        ଆଣିଛନ୍ତି ମତେ କରିବେ କି ମହାରାଣୀ ।
ଧନ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁ ତୁମ୍ଭ ମହିମାରୁ
        ଭାଗ୍ୟେ ଥିଲେ ହେବି ତୁମ ପାଦ ପୂଜାରିଣୀ ।।୧୨୮
ଶତ ଶତ ତରୀ ଆଣୁଥିଲେ ବରି
        କାଞ୍ଚି ରାଜଜେମା ବର୍ଣ୍ଣାଢ୍ୟ ବୋଇତ ବାହି ।
ବିଜୟ ଗରବେ ଗାଉଥିଲେ ମିଳି
        ମିଳନ ଗୀତିକା ମହାନନ୍ଦେ ମଗ୍ନହୋଇ ।।୧୨୯
ଗଜଦନ୍ତ ମୁକ୍ତା ଖଚିତ ବୋଇତ
        ମଧ୍ୟେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣରୌପ୍ୟ ତାରକସି ତାରାଫୁଲ ।
ରାଜସୁଖ ଶେଯ ସିଂହାସନେ ବସି

ଜେମାସାଥେ ସଖି ଖେଳୁଛନ୍ତି କେତେ ଗେଲ ।।୧୩୦
ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ତଳେ ସୁଝୀନ ବସନେ
ବସିଥିଲା ବାମା ସୁନ୍ଦରୀ କିଶୋରୀ ମେଳେ।
ଉପହାସ କରି କହୁଥିଲେ କେତେ
କଥା ଲେଖିଯୋଖି ରଙ୍ଗରସ ଗଳ୍ପ ଛଳେ ।।୧୩୧
ଆମ ଜେମାମଣି ହେବେ ମହାରାଣୀ
ଶକୁନ୍ତଳା ପରି ଦୁଷ୍ମନ୍ତ ପ୍ରଣୟୀ ସାଜି।
କାଞ୍ଚି ରାଜଜେମା କଳିଙ୍ଗ ବିଜୟ
ନୃପ ହୃଦ ଜିଣି ନେଇଛନ୍ତି ମାରି ବାଜି ।।୧୩୨
କିଏ ହେବ ସରି ଶୌର୍ଯ୍ୟ ସୁଷମାରେ
ନେଇଥିଲେ ଦେବୀ ଦୁର୍ଗା ଦୈତ୍ୟ ବଳ ହରି ?
ବୀରବାଳା ପ୍ରୀତି ଶାଣୀତ କଟାକ୍ଷ
ଦେଖି କେତେ ରାଜା ଯାଇଛନ୍ତି ରାଜ୍ୟ ହାରି ।।୧୩୩
ଲଜ୍ଜା ତୂଳୀକାରେ ଅଙ୍କା ତା ଭ୍ରୁଲତା
ଲାଜନୀଳ ଆଖି ଦେଖି ଯେ ହୋଇଛି ଘାରି।
ରୂପ ବିଭବରେ ବୀରବାଳା ଠାଣି
ଦେଖିଛି ଯେ ଜନ ଜାଣେ କିଏ ହେବ ସରି ?।।୧୩୪
ସମୁଦ୍ର ମନ୍ଥନେ ଐରାବତ ସାଥେ
ଇନ୍ଦିରା ସୁନ୍ଦରୀ ପାରିଜାତ ପୁଷ୍ପ ଧରି।
ଆସନ୍ତେ ଅସୀମ ଶୋଭା ସମ୍ପଦରେ
ଚାହୁଁଥିଲେ ସର୍ବେ ଚକ୍ଷୁ ଚମକିତ କରି ।।୧୩୫
ଅମୃତ ବଦନେ ଅର୍ଦ୍ଧ ଉନ୍ମୀଳିତ
ଓଠରେ ଅରୁଣ ହସର ନିବିଡ ଧାର।

ଭସା ଭସା ଭୃରୁ କୁଙ୍କୁମ ବିନ୍ଦୁରେ
ଦିଶେ କି ସୁନ୍ଦର ନାହିଁ ଯାର ପଟାନ୍ତର ।।୧୩୬
ଘନକୃଷ୍ଣ କେଶ ରମଣୀୟ ବେଶ
ନାନା କୁସୁମରେ ମଞ୍ଜୁଶ୍ରୀ ମଞ୍ଜୁଳ ଦିଶେ।
ମଧୁ ଆସ୍ୱାଦାନେ ମଧୁର ସଙ୍ଗୀତେ
ଉଡି ବୁଲୁଥାନ୍ତି ମଧୁକୁଳ ଚଉପାଶେ ।।୧୩୭
ସଖୀସାଥେ ମିଳି ମଧୁପ ଭ୍ରମର
ଥଟ୍ଟା ଟାପରାରେ ମିଳି ଦେଇଥିଲେ ଯୋଗ।
ହସୁଥିଲେ ସର୍ବେ ଦେଖି ଲାସ୍ୟମୟୀ
ଆରକ୍ତ ବଦନେ ମିଶ୍ରିତ ମଧୁର ରାଗ ।।୧୩୮
ତୋ ନୀଳ ଜଳରେ ଭାସ ଭାସି ଆସି
ଲାଗିଲେ ସରବେ ସୁଖେ ମହୋଦଧି କୂଳେ।
କେତେ ବାଣ ବାଦ୍ୟ ଟମକ ଫୁଟାଇ
ଠୁଳ ହୋଇଥିଲେ ରାଜ୍ୟବାସୀ କୌତୁହଳେ ।।୧୩୯
ଉତ୍କଳର ରାଜବଧୂ ବନ୍ଦିବାକୁ
ସୀମାନ୍ତିନୀ ମିଳି ଦେଉଥିଲେ ହୁଳହୁଳି ।
ନାରିକେଳ ନବଚେଳ ସ୍ୱରଶଙ୍ଖ
ଦୁର୍ବାକ୍ଷତ ପୁଷ୍ପ ଫିଙ୍ଗୁଥାନ୍ତି ଢ଼ଳି ଢ଼ଳି ।।୧୪୦
କାଞ୍ଚି ରାଜଜେମା ବିଜୟ ଖବର
ବିଜୁଳି ବେଗରେ ବ୍ୟାପିଗଲା ଚଉଦିଗେ।
ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ଜୟଜୟ ଧ୍ୱନି
ପଡିଲା ଉଚ୍ଛୁଳି ମହାବେଗେ ମହାଭାବେ ।।୧୪୧
ସାଙ୍ଗସାଥୀ ମେଳେ ସୁନ୍ଦରୀ ଚିଲିକା

ଗାଇଲା ସମୀରେ ବିଜୟ ବନ୍ଦାଣ ଗୀତ ।
ହେ ବିଶ୍ୱସୁନ୍ଦରୀ ଘେନ ସ୍ୱୟମ୍ବର
ସ୍ୱାଗତ ପ୍ରଣାମ ପ୍ରୀତିସିକ୍ତ ସମର୍ପିତ ।।୧୪୨
ଧନ୍ୟ ଲୋ ଚିଲିକା ରଖିଛୁ ସାଇତି
ଏ ଜାତିର କୀର୍ତ୍ତି କାଳକାଳ ତୋର କୋଳେ ।
ଅତୀତ ଗୌରବ ବୀର କଳିଙ୍ଗର
ତୁହି ମୂକସାକ୍ଷୀ ଧନ୍ୟ ପୁଣ୍ୟ ନୀଳାଚଳେ ।।୧୪୩
ମଦମତଗର୍ବେ ରକ୍ତବାହୁ ଦିନେ
ଦଳବଳ ଧରି ଲୁଟିଥିଲା କୋଠଘର ।
ଫେରୁଥିଲା ତୋର ହୃଦୟ ଫଟାଇ
ଫୁତ୍କାର କରି ମୂଢ଼ ପାଷାଣ ବର୍ବର ।।୧୪୪
ରଖିବାକୁ ମାନ ଧରି ଉର୍ମିଥାଟ
ନୀଳାଦ୍ରି ସମ୍ରାଟ ଆସିଲେ ଇଙ୍ଗିତେ ଧାଇଁ ।
ଧରାକୁ ଯେ ସରା ମଣୁଥିଲା ଦିନେ
କୃପାଣ ବଳରେ ହେଲା କ୍ଷଣେ ଧରାଶାୟୀ ।।୧୪୫
ଅନନ୍ତ ଶକ୍ତିର ଉତ୍ସ ତୋ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ
ଧନ୍ୟ ଲୋ ଚିଲିକା ରୁଦ୍ର ତୋ ଇଙ୍ଗିତେ ବଶ ।
ନୀଳ ନୟନାର ମାୟା ମମତାରେ
ମୁଗ୍ଧ ମହାକାଳ ଦେଇଛି କି ଆତ୍ମଶ୍ୱାସ ।।୧୪୬
ସମର ବିଳାସୀ ଚଣ୍ଡାଶୋକ କାନେ
ଦେଲୁ କି ବାରତା ନେଲୁ ତାର ମନ ମୋହି ।
ଦୟା କ୍ଷମା ଶାନ୍ତି ଧର୍ମ ପ୍ରୀତି ଲାଗି
ପୂଜା ପାଉଛନ୍ତି ମାନବ ଦେବତା ହୋଇ ।।୧୪୭

ପୁଣ୍ୟତୋୟା ତୀରେ ବିଶ୍ୱହିତ ଲାଗି
ଦୟାରେ ଦଧିଚୀ ଦେଇଥିଲେ ଅସ୍ଥିଦାନ ।
ତୋ ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରଭାବେ ଚଣ୍ଡାଶୋକ କ୍ଷଣେ
ରଣଜିଣି ରଣତେଜି ହେଲେ ମହୀୟାନ୍ ।।୧୪୮
ଦୁଃଖ ନାହିଁ ତୋର ତୁହି ଅଗୋଚର
ବିଶ୍ୱବାସୀ ଆଗେ ମାଗିନୁ ମହତ ମୂଲ ।
ସ୍ନିଗ୍ଧ ଢ଼ଳ ଢ଼ଳ ନୀଳଜଳ ତୋର
ସ୍ୱଧର୍ମେ ଅମ୍ଳାନ କିଏ ହେବ ସମତୁଲ ?୧୪୯
ପୀତ ଅସ୍ତରାଗ ବୋଳନ୍ତେ ଧରିତ୍ରୀ
ବୈଦୂର୍ଯ୍ୟ ବିଭବ ବର୍ଣ୍ଣେ ବିଭାସିତ ବ୍ୟୋମ ।
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସିଂହାସନେ ସୌମ୍ୟା ସୁହାସିନୀ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣେ ବିଭୂଷିତ ପ୍ରାଚୀ ପ୍ରାଚେତସୀ ରମ୍ୟ ।।୧୫୦
ରମ୍ୟ ତୀରଭୂମି ହିରଣ୍ମୟ ଭୁବନ
ହରିତାୟମାନ ଚାରୁ ଚିତ୍ରଶାଳା ତୋର ।
ରଙ୍ଗ ତୂଳୀର କବି ଚିତ୍ରକର
ଆଙ୍କିଚି କବିତା ଲାଜନୀଳ ସୃଜନୀର ।।୧୫୧
ସେ ନୀଳ ସଲିଳେ ଇନ୍ଦ୍ରନୀଳକାନ୍ତି
ଦିବ୍ୟ ଦିବ୍ୟ ଜ୍ୟୋତି ଫୁଟୁକି ଝଟକେ ମିଶେ ।
ଶୋଭାର ନିଳୟ ନୀଳ ଊର୍ମିମାଳ
ନୀଳବ୍ୟୋମ ନୀଳ ସୁଷମା ମଣ୍ଡଳ ଦିଶେ ।।୧୫୨
ପୀତ ଅସ୍ତକର ହେବାରୁ ପତିତ
ଅନନ୍ତ ନୀଳିମା ଦ୍ୟୁତି ଉଦ୍‌ଭାସିତ କ୍ଷଣେ ।
ଚାରୁ ଚିତ୍ରକିତ ହୁଅଇ ପ୍ରତୀତ

ବନ୍ଧୁର ଲଳିତ ବନଭୂମି ଅନୁକ୍ଷଣେ ।।୧୫୩
ନୀଳବ୍ୟୋମ ପାଇଁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପରାଗ
ବୋଲନ୍ତେ ବଦନେ ନୀଳ ଜଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱର୍ଗ ।
ମୁହୂର୍ତ୍ତେମୁଖର ମହୋତ୍ସବମୟ
ବର୍ଣ୍ଣୋତ୍ସବମୟ ଦିଗଭାଗ ଦେବ ମାର୍ଗ ।।୧୫୪
ଶ୍ୱେତପୀତ ରମ୍ୟ ରତ୍ନ ଭୂଷଣରେ
ପରମା ପ୍ରକୃତି ଦେଉଛି କି ପ୍ରୀତିଦାନ ?
ସୁନ୍ଦରୀ ପଣରେ ତିନି ଭୁବନରେ
ଜିଣିବାକୁ ଜାଣି ନୀଳ ନୟନାର ମନ ।।୧୫୫
ମାଳ ମାଳ ଢ଼ଳ ଢ଼ଳ କାଦମ୍ବିନୀ
ଶୁଭ୍ର ସମୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକାନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଚୂଳ ।
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସାୟାନ୍ତନ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣିମ ପ୍ରଭାରେ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୟ ସ୍ୱର୍ଗ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଚିଲିକା ଜଳ ।।୧୫୬
ସୁଶୋଭିତ ସ୍ନିଗ୍ଧ ସୁଷମା ସଉଧ
ରଚିଛି ସୁରମ୍ୟ ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀ ଦିଗଧାରେ ।
ଭୂସ୍ୱର୍ଗ ସୁନ୍ଦରୀ ସ୍ୱର୍ଗେ ଆଶାକରି
ଦେଖିବାକୁ ଧାଡି ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି ସ୍ୱୟଂମ୍ବରେ ।।୧୫୭

ଧନ୍ୟ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା ପ୍ରଣମ୍ୟ ଚିଲିକା
ପୌରାଣିକ ସୃଷ୍ଟି ହରିହର ଯୁଦ୍ଧ କାଳେ ।
ଉଷା ଅନିରୁଦ୍ଧ ପ୍ରଣୟ ପ୍ରୀତିର

ତୁହି ପୁଣ୍ୟଫଳ ଉତ୍କଳ କମଳା କୋଳେ ।।୧୫୮

ଭକ୍ତ ବାଣାସୁର ମାନ ରଖିବାକୁ

ଦେଇଥିଲେ ହର ମହାଘୋର ରଣେ ଲମ୍ଫ ।

ବାଣାସୁର କୃଷ୍ଣ ଲଢୁଥିଲେ ଯେବେ

କମ୍ପୁଥିଲା ବନ ଭୂମି ହୋଇ ଭୂମିକମ୍ପ ।।୧୫୯

ଅସୁମାରି ସେନା ଗଜଅଶ୍ୱ ଟାପୁ

ପ୍ରହାରେ ଭୂଧର ଖୋଲିହୋଇ ଅସମ୍ଭାଳ ।

ବଜ୍ରଶକ୍ତି ବଜ୍ରପାତ ଶବଦରେ

ଛିଡନ୍ତେ ଚୁମ୍ବିଲା ନୀଳ ସାଗରର ଜଳ ।।୧୬୦

ପ୍ରୀତିପୁଣ୍ୟ ଯଶ ଲାଗି ଧରା ଧ୍ୱସଂ

ହେବଭାବି ଦେବେ କରିଥିଲେ ଶାନ୍ତି ସନ୍ଧି ।

ଉଷା ଅନିରୁଦ୍ଧ ମିଳନ ପର୍ବରେ

ନାଚୁଥିଲେ ସର୍ବେ ପ୍ରୀତିମୈତ୍ରୀ ଛନ୍ଦେ ଛନ୍ଦି ।।୧୬୧

ସେହି ପୁଣ୍ୟ କୀର୍ତି କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ସାକ୍ଷୀ

ହୋଇ ତୁ ବହିଛୁ ହରିହର ପ୍ରୀତିଶର ।

ତୋ ତୀରେ 'ନଇରି' ଗ୍ରାମେ ପୂଜାପାଇ

ନିତି ବାଣ୍ଟୁଛନ୍ତି ପ୍ରୀତି 'ହର ହରେଶ୍ୱର' ।।୧୬୨

ନୀଳାମ୍ବୁ ଚିଲିକା ନୀଳ ଚନ୍ଦନରେ
ଉତ୍କଳ କମଳା ବିଶ୍ୱ ମନୋରମା ବେଶ ।
ବିଶ୍ୱ ଜନମନ ବିମୋହନ ଲାଗି
ଭୂମିସ୍ୱର୍ଶୀ ଭୂମା ବିଶ୍ୱମ୍ବରା ବ୍ୟୋମକେଶ ।।୧୬୩
ସୁନ୍ଦର ତୃପ୍ତିର ଆନନ୍ଦ ପ୍ରାପ୍ତିର
ଅପୂର୍ବ ଦୃଶ୍ୟ ଏ ଦିଶୁଥାଏ ଆନ ଆନ ।
ସୁନ୍ଦର ପଣର ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର
ଏ'ତ ଚିରନ୍ତନ ଦୃଶ୍ୟଭୂମି ଦୃଶ୍ୟମାନ ।।୧୬୪
ନୀଳ ନୟନାର ନୀଳ ନୀଳକାନ୍ତି
ନୀଳନୀଳ ନୀରେ ନୀଳଜ୍ୟୋସ୍ନା ନୀଳ ନୀଳ ।
ଅପୂର୍ବା ଲଳନା ଅଙ୍ଗବାସ ବେଶ
ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ସୁନ୍ଦର ଚାହାଣିରେ ଲାଜନୀଳ ।।୧୬୫
ଆସିଛି କି ହୁଡି ସ୍ୱର୍ଗବାସ ଛାଡି
ଉତ୍କଳ ଇନ୍ଦୁର ଅନନ୍ତ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ।
ସ୍ୱର୍ଗେ ଅଗୋଚର ଭାବି ବାରମ୍ବାର
ବିସ୍ମୟ ଚକିତ ରହିଥିଲା ଚିର ଲାଖି ।।୧୬୬
ମହୋଦଧି ଯାର ଚରଣ ପୂଜୁଛି
ନିତି ଯେ ପୂଜୁଛି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କରତା ବସି ।
ଧନ୍ୟ ଲୋ ଉତ୍କଳ ଧନ୍ୟ ତୋର ଧରା
ଭୂମି ନଦ ନଦୀ ଅମୃତ ବରଣା ବାସି ।। ୧୬୭
ରୂପ ରାଇଜରେ ତୋ ରୂପ ବିଭବ

ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ବିଳାସ ବିଳାସ ବୈକୁଣ୍ଠ ଦେଖି।
ତୁମ ପାଦସେବା କରିବାକୁ ନିତି
ରହିବାକୁ ଦିଅ ହୋଇ ତୁମ ପ୍ରାଣସଖୀ ।।୧୬୮
ଦେବାଙ୍ଗନା ମେଳ ଅପସରା ଭୁବନ
ନନ୍ଦନକାନନେ ପାରିଜାତ ମନ୍ଦାକିନୀ।
ସ୍ୱର୍ଗସୁଖ ସୁଧା ବୈକୁଣ୍ଠ ବିଭବ
ବଳି ତୋର ପୁର ସୁଷମା ସମ୍ପଦେ ଧନୀ ।।୧୬୯
ତୋ ନୀଳ ଦର୍ପଣେ ଭାସିଉଠେ କ୍ଷଣେ
ରୂପାମ୍ବିକା ରୂପ ଭୁବନ ମୋହିନୀ ବେଶ।
ତୁହି ଶତରୂପା ଶତରୂପ ତୋର
ଆନନ୍ଦେ ହରଇ କ୍ଳାନ୍ତ ଜନମନ କ୍ଳେଶ ।। ୧୭୦

ସେ ରୂପ ଦର୍ଶନେ ଦିଶେ ଆନ ଆନ
ରୂପ ପାଇଛି କି ମର୍ତେ ସ୍ୱର୍ଗ ଅଭିଳାଷ।
ରୂପ ଗନ୍ତାଘରେ ରୂପସୀ ଚିଲିକା
ରୂପ ଦେଖିବାକୁ ଭିଡ ଲାଗେ ବର୍ଷମାସ ।।୧୭୨
ଇନ୍ଦ୍ର ଭୁବନରେ ଇନ୍ଦିରା ସୁନ୍ଦରୀ
ବାତାୟନ ପଥେ ଦେଖି ତୋର ଦିବ୍ୟରୂପ।
ପାରିଜାତ ପୁଷ୍ପ ଫିଙ୍ଗନ୍ତେ ସରଗୁ
ତୋ ନୀଳ ସଲିଳ ଦିଶୁଥିଲା ଅପରୂପ ।।୧୭୩
ଉତ୍କଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ନୀଳ ଚନ୍ଦ୍ରହାର
ଗଳାମାଳା ତୁହି ରତ୍ନାକର ରତ୍ନମାଳା।

ସେ ମାଳାରେ ଶୋଭା ପାଉଛି କି ଭାବେ
କାବ୍ୟ ରତ୍ନମଣି ହୋଇ ସ୍ୱର୍ଗ ଶୋଭାଶାଳା ?୧୭୪
କୋଟି ଲାବଣ୍ୟରେ ଝୀନ ବସନରେ
ତୋ କଟୀ କଟାକ୍ଷ ଅନିନ୍ଦ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ଦେହ।
ସେ ଦେହରେ ପ୍ରୀତି ସୁଧାସ୍ନାନ ଲାଗି
ଏଡି କେ ପାରିଛି ଚିରସୁନ୍ଦରୀର ମୋହ ?୧୭୫
କେତେ କେତେ କବି ଭାବୁକ ପ୍ରେମିକ
ଆସୁଥାନ୍ତି ଧାଇଁ ଦେଖିବାକୁ ତୋର ରୂପ।
ଦେଖନ୍ତି ବିଭୋରେ ପରମା ସୁନ୍ଦରୀ
ପ୍ରଣୟ ପ୍ରୟାସୀ ପ୍ରେମମୟୀ ପ୍ରୀତିରୂପ ।।୧୭୬
ସେ ରୂପ ପିପାସା ମିଳନର ଆଶା
ମେଣ୍ଟୁଥାଏ ନିତି ମହାନନ୍ଦେ ମଗ୍ନହୋଇ।
ତୋ ନୀଳ ସଲିଳ ସଜୀବ ସ୍ମୃତିରେ
ମିଳନ ପର୍ବରେ ମାତିଥାନ୍ତି ମୁଗ୍ଧହୋଇ ।। ୧୭୭
ବଞ୍ଚିଛୁ ତୁ ପ୍ରୀତି ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ହୋଇ
ପରମ ପ୍ରୀତିରେ ପୂର୍ଣ୍ଣକରି ଅଭିଳାଷ ।
ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ପ୍ରୀତିର ତୁହି ପୁଣ୍ୟତୀର୍ଥ
ତୋ ପ୍ରୀତି ପରଶେ ଧନ୍ୟ ପ୍ରୀତିପୁଣ୍ୟ ଯଶ ।। ୧୭୮

ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ

ବାରୁଣୀ ଗଗନେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣିମ ସାୟାହ୍ନେ
ଭାଲେରୀ କପାଳେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଚୂଡା ଧ୍ୱଜ ଉଡେ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ତ୍ରିଶୂଳ ଫିଙ୍ଗନ୍ତେ ସଲୀଳ
ସହସ୍ରାଂସୁ ଶୋଭାମଣ୍ଡଳ ଉଛୁଳି ପଡେ ।। ୧୭୯
ଅଖଣ୍ଡ ନୀଳିମା ଜଳଭାଗ ଭେଦି
ଦିଶେ କି ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଷମା ପୁରୀ ।
ରତ୍ନାକର ରତ୍ନ ବିଭବ ଭଣ୍ଡାର
ରଖିଛୁ ସାଇତି କିଏ ହେବ ତୋର ସରି ?୧୮୦
ରାଶି ରାଶି ହେମକର କି ସୁନ୍ଦର
ଦୀପ୍ତିମାନ ଦିଶେ ଦୂରନ୍ତ ଦିଗନ୍ତ ଦୋଳି ।
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣିମ ସବିତା ଲାବଣ୍ୟ ଭୂଷଣ
ଫିଙ୍ଗି କି ଯାଉଛି ସ୍ୱର୍ଗଦାଣ୍ଡେ ଖେଳି ଖେଳି ।।୧୮୧
ବସ୍ତ୍ରା□ଳେ ବାନ୍ଧି ନିଅନ୍ତେ ରତନ
ଚିତ ପ୍ରବୋଧକ କାଦମ୍ବିନୀ ରୂପକାନ୍ତି ।
ଦେଖିଲେ କେ'ନେବ ଭାବିବ ବ୍ୟାକୁଳେ
ଚଉଦିଗେ ଚାହିଁ ବ୍ୟୋମକୋଳେ ଭାସିଯାନ୍ତି ।।୧୮୨
ଗୋପନେ ଯତନେ ପରସ୍ପରେ ହସି
ଚାହାଁନ୍ତେ ଛଟକେ ଝଟକେ ଅତୁଳ ଶୋଭା ।
ସୁଷମା ରାଇଜେ ଆହା ଏ ଶୋଭାର
ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ଦିଶେ କେଡେ ମନଲୋଭା ।।୧୮୩
ଦେଖିଛି ତୋ କୋଳେ ଭୂଧର ଭାଲେରୀ
ମଣିମୟ କାନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରନୀଳମଣି ରୂପ ।
ଇଚ୍ଛାହୁଏ ସଖୀ ଦେଖିବାକୁ ତତେ

ଏକାନ୍ତେ ନୀରବେ ଭୁଲି ଭୋକ ଶୋକ ତାପ ।।୧୮୪
ମଣିମୟ ଦୃଶ୍ୟମାଳା ମନୋରମ
ଉଡନ୍ତେ ବିହଙ୍ଗ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପରାଗ ବୋଳି ।
ନାନା ନୃତ୍ୟକରି ଖସନ୍ତେ ଆକାଶୁ
ଖସୁଛି କି ମଣିମୁକ୍ତା ମାଳ ଭଳି ଭଳି ।।୧୮୫
ଅଭୁଲା ଅସରା ଅନୁରାଗମୟ
ମିଳନ ମାଧୁରୀ କେକାରବ କୋଳାକୋଳି ।
ତୋ ନୀଳ ଜଳ'କି ପ୍ରୀତି ସାନ୍ନିଧ୍ୟରେ
ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ପଡୁଛି କ୍ଷଣେ ଉଛୁଳି ।।୧୮୬
ମତୁଆଲା ମନ ଆନନ୍ଦେ ଅନୀଳ
ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ ଯାଏ ତୋ ନୀଳ ନିଳୟ ତନୁ ।
ରସମୟ ପ୍ରୀତି ସୁଷମା ସମ୍ପଦ
କହ ସଖୀ କେଉଁ କବି ପାଶୋରିବ ମନୁ ?୧୮୭
ସୌମ୍ୟା ସୁହାସିନୀ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣେ ବିଭୂଷିତ
ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟ ବିଭବ ବର୍ଣ୍ଣେ ବିଭାସିତ ଧରା ।
ନୀଳ ନୟନାର ଲାଜନୀଳ ହସ
ଚପଳ ଚାହାଣି ପ୍ରୀତି ପୀୟୂଷରେ ଭରା ।।୧୮୮
ଶୋଭା ବିଳାସିନୀ ଉତ୍କଳ ଭୁବନେ
ତୁହି ଅପରୂପା ରଙ୍ଗମୟୀ ଚିତ୍ରଶାଳା ।
ଦେଖିଛି'ଯେ କବି ମୁଗ୍ଧ ପ୍ରାଣଛବି
ଲୋଡିଛି ଅନ୍ତରେ ନସହି ବିରହ ଜ୍ୱାଳା ।। ୧୮୯
ତୋ ପଶ୍ଚିମ ତୀରେ ପଶ୍ଚିମ ଜୀବନ
ଲାଗି କବିବର କରିଥିଲେ କେତେ ଆଶା ।

ଭାଗ୍ୟଦୋଷେ କର୍ମ ବନ୍ଧନେ ବିଷାଦେ
ବାଜୁଥିଲେ ଦୂରେ ଦୁଖୀ ହୃଦୟର ଭାଷା ।।୧୯୦
ଶ୍ୱେତ ହିମକାନ୍ତ ହିମାଳୟ କୋଳେ
ଭୀଷଣ ପ୍ରକୃତି ଭୟଙ୍କର ଭୀମ ଦୃଶ୍ୟ ।
ପ୍ରାଣଥରା ଥଣ୍ଡା ନିର୍ଜନ ନିବାସ
ରଣଭୂମି ପ୍ରାୟ ଶଙ୍କାକୁଳ ପ୍ରାଣ କ୍ଲେଶ ।।୧୯୧
ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ବାଲୁକା ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜସ୍ଥାନ
ରୌଦ୍ରତାପ ଦଗ୍ଧ ମରୁମୟ ମରୀଚିକା ।
ଶୁଷ୍କ କ□କିତ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶକୁ
ଦେଖନ୍ତେ ନୈରାଶ୍ୟେ ମନଲୋଡେ ତତେ ଏକା ।।୧୯୨
ସ୍ୱଦେଶୀ ବିଦେଶୀ କୂଟ ବୁଦ୍ଧିବଳେ
ଉତ୍କଳ ସନ୍ତାନ ପ୍ରାଣ ହୁଏ ନାରଖାର ।
ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧା ହୀନ କଠିନ କଷଣ
ଦୁଃଖ କର୍ମଧାରା ଦେଖି ପ୍ରାଣ କାନ୍ଦେ ମୋର ।।୧୯୩
ଥଟ୍ଟା ଟାପରାରେ ହସିକି ଉଡାନ୍ତି
ଓଡିଶାର ଦୁଃଖ ଦୂରାରୋଗ୍ୟ ବ୍ୟାଧି କହି ।
ଦୟା ଧର୍ମ ନାହିଁ ବିଦେଶୀ ଅନ୍ତରେ
ଶୋଷଣ କରନ୍ତି ସଦା ଉଚ୍ଚପଦେ ରହି ।।୧୯୪
ଏବେବି ଓଡିଆ ଦାଦାନ ଗୋଲାମ
ଗିରି କରୁଛନ୍ତି ନୀରବେ କଷଣ ସହି ।
କପଟରେ ଆମ ସୁଖ ସମ୍ପଦକୁ
ଲୁଟି ନେଉଛନ୍ତି ଆମେ ଭାରତୀୟ କହି ।।୧୯୫
ଏକାଠି ହେବାକୁ ଡାକରା ନଦେଲେ

ଘୁଞ୍ଚିବନି କେବେ ଓଡିଆ ଜାତିର ଦୁଃଖ ।
ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱାଧୀନ ସମୃଦ୍ଧିଲାଗି
ସାହସ ପାଉନି ରଣପୁର ଠେଙ୍ଗା ଦେଖ ।।୧୯୬
ବନ୍ୟା ବାତ୍ୟା ଦାଉ ସାଧୁନି ଆମଠି
ଦାଉ ସାଧୁଛନ୍ତି ସର୍ବ ଭାରତୀୟ ପୁଅ ।
ଗାନ୍ଧୀବୁଢ଼ା ସିନା କହିଯାଇଥିଲା
କିଏ ସେ ଦେଖୁଛି ଗରିବ ଆଖିର ଲୁହ ?୧୯୭
କେତେଦିନ ଆମେ ହାତପାତି ଭିକ
ମାଗୁଥିବା ବସି କହୁଥିବା ଦିଅ ଦିଅ ।
ଥାଳ ପୂର୍ଣ୍ଣକରି ଦେବେ ନାହିଁ ଭିକ
କହୁଥିବେ ଏହିପରି ଭିକ ମାଗୁଥାଅ ।।୧୯୮
କିଛି ଗୋଡାଣିଆ ଚାଟୁକାର ଭାଇ
ପାଠଶାଠ ପଢ଼ି ଧରିଛନ୍ତି ଆମ ତଣ୍ଟି ।
ଫିରିଙ୍ଗି ଫାନ୍ଦଠୁ ବଳି ୟାଙ୍କ ଫାନ୍ଦ
ଫିଟିବନି କେବେ ପଛୁଆ ଲୋକଙ୍କ ପାଟି ।।୧୯୯
ସ୍ୱାଧୀନତା ନାମେ ଶୋଷଣ କରନ୍ତି
ମଙ୍ଗରାଜପରି ପାଳୁଥାନ୍ତି ଏକାଦଶୀ ।
ଦୁଃଖୀ ରଙ୍କିଙ୍କର ପରମ ବନ୍ଧୁ ଏ
ଦେଶ ଜାତିଲାଗି ପ୍ରାଣ ଦେବେ ହସି ହସି ।।୨୦୦
ଆ ଅନ୍ନ ହା ଅନ୍ନ କହି ବୁଲୁଥିବୁ
ଯେତେ କଷ୍ଟହେଲେ ଘୁଞ୍ଚିବନି ଆମ ଦୁଃଖ ।
ସମସ୍ତେ ସମାନ କହିକି କପଟେ
କ୍ଷମତା ବଳରେ ଭୋଗୁଛନ୍ତି ସବୁ ସୁଖ ।।୨୦୧

ସ୍ୱଭାବ କବିଙ୍କ ସ୍ୱାଧୀନ ପ୍ରୀତି
ସ୍ୱାଧୀନ ଚେତନା ମନେପଡେ ମୋର ଆଜି ।
ମାନ ସନମାନ ସମୃଦ୍ଧିଲାଗି
କହେ କାନେ କାନେ ମୋହନ ବଂଶୀ ବାଜି ।।୨୦୨

ବିଦାୟ

ଶୋକ ପାଶୋରା ତୋ ଅପସରା ରୂପ
ରହିଛି ସ୍ମୃତିରେ ଚିର ଅପାଶୋରା ହୋଇ ।
ତୋ ରୂପ ମାଧୂରୀ ମମତା ମନ୍ଦିର
ପ୍ରଣୟ ପୁଲକ ପରାଣ ନେଇଛି ମୋହି ।।୨୦୩
ଯୌବନ ଜଡିତ ମଧୁମୟ ରୂପ
କାନ୍ତି କିଶୋରୀର ମୁଗ୍ଧହୋଇ ଦେଖୁଥିଲି ।
ସଂସାରର ସବୁ ଦୁଃଖ ଶୋକ ରୋଗ
ବିଚ୍ଛେଦ ବୈରାଗ୍ୟ ବିବାଦ ବିତର୍କ ଭୁଲି ।।୨୦୪
ଛାଡି ଗଲାବେଳେ ଶୁରେ ନାହିଁ ଭାଷା
କି'କହି ତୋଷିବି ଅଭିମାନୀ ମନ ତୋର ।
କର୍ମ କ୍ଲେଶ ଭୁଲି ଆସିବି ବାହୁଡି
ସାକ୍ଷୀ ମୋର ଏଇ ପ୍ରୀତିସିକ୍ତ ଅଶ୍ରୁଧାର ।।୨୦୫
ବିଦାୟ ବେଳାରେ ନିଃସ୍ୱ ନୀରବରେ
ମାଗୁଛି ମେଲାଣି ଘେନ ଅଶ୍ରୁ ଉପହାର ।
ପୁର୍ନମିଳନର ଆଶାରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ
ଏ'ତ ମୁକ୍ତାମାଳ ପ୍ରିୟଜନ ହୃଦ ସାର ।।୨୦୬

ମଧୁମୟ କବିବଧୂ ସାଥେ ବୁଲି
ଦେଖୁଥିଲି ତୋର ହୃଦୟ କମଳ କଳି ।
ପ୍ରୀତି ପୀୟୂଷରେ ପ୍ରୀତିପର୍ଣ୍ଣା ପ୍ରାୟ
ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ଧରା ପଡୁଛି କ୍ଷଣେ ଉଚ୍ଛୁଳି ।।୨୦୭
ଆନନ୍ଦ ସଙ୍ଗୀତେ ଆହ୍ଲାଦିତ ଧରା
ଅନୁରାଗମୟ ଲଳିତ ମୂର୍ଚ୍ଛନା ଧାରା ।
ପ୍ରୀତିମଗ୍ନା କବିବଧୂ'କି ବିଭରେ
ଦେଇଥିଲେ ମୋର ବାହୁ ବନ୍ଧନୀରେ ଧରା ।।୨୦୮
କୃଷ୍ଣ କଟାକ୍ଷରେ କୃଷ୍ଣଘନ ସମ
କମନୀୟ କାନ୍ତି ଛଟାରେ ମାଦକ ମୋହ ।
ଦୂର ପାହାଡର କୃଷ୍ଣାଭ କଟୀରେ
ମେଘ ମେଦୂରରେ ମୁଖରିତ ଅହରହ ।।୨୦୯
ଅନନ୍ତ ପ୍ରୀତିରେ ପ୍ରାଣମୟୀ ଯେବେ
ଉଷ୍ଣ ଅନୁରାଗେ ଚାହଁଥିଲା ଚୁମି ଚୁମି ।
କ୍ଷଣପ୍ରଭା ପାଶେ ଦୂର ଆକାଶରେ
ଅକାତରେ ମେଘ ଝରୁଥିଲା ଝୁମି ଝୁମି ।।୨୧୦
ରସଘନ ସମ ରକ୍ତମାଂସ ପ୍ରାଣ
କି ଭାବେ ବିଭୋରେ ପଡୁଥିଲା ଝରି ଝରି ।
ରୋମାଞ୍ଚିତ ଚିତ ମହାଚେତାନର
ମାୟାରେ ଛାୟାରେ ବିଡମ୍ବିତ ବିଶ୍ୱପରି ।।୨୧୧
ଚିନ୍ମୟ ସ୍ମୃତିରେ ସ୍ୱତଃ ସଞ୍ଜୀବିତ
ଅମିୟ ଚେତନା ଦୀପ୍ତ ଆଲୋକ ଧାରା ।
ଶାଶ୍ୱତ ପ୍ରୀତିର ସ୍ନେହସ୍ନିଗ୍ଧ ସ୍ୱର୍ଶ

ମୁଗ୍ଧା କିଶୋରୀର ମୁହଁ ଦିଶୁଛି କି ତୋରା ।।୨୧୨
ମନ ରାଇଜର ରାଜା ରାଜା ବୋଲି
ଡାକୁଥିଲା ଯେବେ ଅନୁରାଗ ବୋଲି ବୋଲି ।
ଗୋଲି ହେଉଥିଲେ ମିଠା ମମତାରେ
ଧରୁଥିଲା ଧୀରେ ଆନନ୍ଦ ଉଲ୍ଲାସେ ତୋଳି ।।୨୧୩
ନରମ ଲୁହର ନୀରବ ଦ୍ୟୁତିରେ
ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ମୁକ୍ତା ଖସୁଥିଲା ଯେବେ ଆଖିରେ ।
କରୁଣା କଟାକ୍ଷେ କବିବଧୂ ମୋର
କହୁଥିଲା ଧରି ଧନ୍ୟ କବି ଧନ୍ୟ ସଖୀରେ ।।୨୧୪
ପ୍ରଣମ୍ୟ ପ୍ରଣୟୀ ସୁଖ ମନାସନ୍ତେ
ଅପୂର୍ବ ରାଗରେ ମୁଖେ ମମତାର ଛଟା ।
ଧନ୍ୟ କବିପ୍ରାଣ କବିବଧୂ ଲାଗି
ପୋଛୁଥିଲେ ଯେବେ ନିନ୍ଦାଗାଳି ଲଜ୍ଜା ଛିଟା ।।୨୧୫
ନିଷ୍କାମ ପ୍ରଣାମ କବିବଧୂ ଘେନ
କାଳକାଳ ଲାଗି କାଳଜୟୀ ତୁମେ ମହିରେ ।
ତୁମେ ମନ୍ଦିର ସେ'ତ ମୁଖଶାଳା
ମୁଁ ତ ସୃଜନୀର କାଳ କାଟେ ତୁମ ପୂଜାରେ ।।୨୧୬
ପୁଲକ ମୂଲକ ଆଲୋକ ଝଲକ
ପ୍ରାଣେ ମୁଖରିତ ମଧୁ ମଙ୍ଗଳ ମୂର୍ଚ୍ଛନା ।
ମଧୁମୟ ଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରାଣମୟ ବିଶ୍ୱ
ପ୍ରକୃତି ରାଣୀର ଶିବ ସୁନ୍ଦର ଅର୍ଚ୍ଚନା ।।୨୧୭
ଅନନ୍ତ ଆକାଶେ ରାଶି ରାଶି ଜ୍ୟୋତି
ନଭଶ୍ଚୁମ୍ବୀ ନୀଳ ଶଇଳେ ଯାହାର ଲୀଳା ।

ଚମତ୍କାର ଚାରୁହାସିନୀ ଚପଳା
ବଉଦ ମାଳରେ ଲାସ୍ୟମୟୀ ନୃତ୍ୟଲୀଳା ।।୨୧୮
ବର୍ଣ୍ଣୋତ୍ସବମୟ ଆଲୋକ ଅନ୍ଧାର
ମିଳନର ମଧୁ ମଙ୍ଗଳ ଗୀତିକା ଗାଇ।
ପୁଷ୍ପିତା ପ୍ରକୃତି ପ୍ରୀତି ପ୍ରଦାନରେ
ବର୍ଣ୍ଣାଢ଼୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣିଳ ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ପ୍ରାଣ ଛୁଇଁ ।।୨୧୯
ସବୁଜ ଶ୍ୟାମଳ କେଦାର କାନନ
ରସମୟ ରଙ୍ଗ ରମଣୀୟ ରୂପକାନ୍ତି।
ନବବଧୂ ବେଶେ ନବ ନବ ରଙ୍ଗେ
ଆସୁଥିଲା ଧାଇଁ ଆଖିରେ ଓଠରେ ଆଙ୍କି ।।୨୨୦
ମିଠା ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ ମମତା ସ୍ନିଗ୍ଧ
ଦୁଗ୍ଧ ଫେନୀଳ ଆନନ୍ଦ କଲ୍ଲୋଳ ଧାରା।
ମାୟା ବନ୍ଧନରେ ବାସ୍ନା ବିଭୋର
ମହାକାବ୍ୟ ପରି ଚିତ୍ର ବୈଚିତ୍ର୍ୟରେ ଭରା ।।୨୨୧
କଳା କଳ୍ପନାର ତୁଳିରେ ତୁଳିରେ
ରଙ୍ଗ ବୋଳିଛି ଚିର ଲାସ୍ୟମୟୀ ସୃଜନୀ।
ଅରୁଣ ରାଗରେ ଅନନ୍ତ ନୀଳିମା
ବନ୍ଦନା କରେ ନୀଳ ଅମ୍ବର ଅବନୀ ।।୨୨୨
ପ୍ରୀତି ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟର ଚିରନ୍ତନ ଧାରା ନୈସର୍ଗିକ
ଶୋଭାର ଭଣ୍ଡାର ନୈସର୍ଗିକ ନୀଳୋତ୍ପଳ।
ମଙ୍ଗଳମୟ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟମୟ
ସଙ୍ଗୀତମୟ କଳକଳ ଢ଼ଳଢ଼ଳ ।।୨୨୩
ଉତ୍ସବ ମୁଖର ନୀଳ ନିର୍ଝରିଣୀ

ନୀଳ ଉପତ୍ୟକା ମିଠା ମିଠା କଳରବ।
ସ୍ନେହ ଛଳଛଳ ଚଳଚଞ୍ଚଳ
ପ୍ରାଣ ଚଞ୍ଚଳ ଉଛଳ ଅନୁଭବ ।।୨୨୪
ପରମ ପବିତ୍ର ପ୍ରୀତ ପୁଲକିତ
ଶୁଭ ଶାଶ୍ୱତ ଚୈତନମୟ ଚେତନା।
ପ୍ରାଣ ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟର ଅସରନ୍ତି ଉତ୍ସ
ପଞ୍ଚାମୃତପରି ପଞ୍ଚଭୂତ ପୂତ ରଚନା ।।୨୨୫
ମହାମିଳନରେ ଭକ୍ତି ଭାବନାରେ
କବି କବିବଧୂ ବିଭୁ ଚେତନାରେ ବିଭୋର।
ଆତ୍ମା ପରମାତ୍ମା ପରମ ସଂଯୋଗ
ଭଳି ସଂଜୀବିତ ଅଲିଭା ସ୍ମୃତିର ସ୍ୱାକ୍ଷର ।।୨୨୬
ବର୍ହିମୁଖୀ ଆଖି ଅର୍ନ୍ତମୁଖୀ ମନ
ଦେଖୁଥିଲା ଦିବ୍ୟ ଜୀବନ ଜାହ୍ନବୀ ଉତ୍ସ।
ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ସାଥେ ପ୍ରୀତିପର୍ବ ପାଳି
ଉଚ୍ଛୁଳେ ଆନନ୍ଦେ ଅନନ୍ତ ଉଲ୍ଲାସ ହର୍ଷ ।।୨୨୭
ପୁଣ୍ୟତୋୟା ପ୍ରୀତି ଗୌରବ ସୌରଭ
ବିଭୁ ବନ୍ଦନାରେ ଚିରନ୍ତନ ଗରୀୟାନ ।
ମହୋଦଧି ମନ ମହାଚେତନାରେ
ଅମୃତମୟ ଅମ୍ଳାନ ଅନୁପମ ।।୨୨୮
ହାତଗଣ୍ଠି ନୁହେଁ ହୃଦୟର ଗଣ୍ଠି
ଗଣ୍ଠିଧନ ଲାଗି ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତରେ ମୋର।
ମୋହନ ମୂରଲୀ ଧ୍ୱନି ଶୁଣିବାକୁ
ନାଚି ଉଠୁଥିବ ପ୍ରୀତ ପ୍ରାଣତନ୍ତ୍ରୀ ତୋର ।।୨୨୯

ତିକ୍ତ ମଧୁର ବେଦନା ବିଧୂର
        ମୁଗ୍ଧ ଜୀବନର ଅନୁପମ ଅନୁଭବ ।
ଶୁଭ ସାରସ୍ୱତ ଭାବ ଚେତନାର
        ଧୂପ ମହକରେ କାବ୍ୟମୟ ରୂପରାଗ ।।୨୩୦
ଶୁଣିବାକୁ ନିତି ନୀରବରେ ବସି
        ମଧୁର ମାର୍ମିକ ଧ୍ୱନିତ ମୂର୍ଚ୍ଛନା ବେଣୁ।
ଦେଖିବାକୁ ସ୍ୱତଃ ସ୍ୱସ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣ
        ବିଭାରେ ଭାସ୍ୱର ଶତଦଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣରେଣୁ ।।୨୩୧
ଦିବ୍ୟ ଦେବଶିଶୁ ବିକସିତ ସ□
        ବୌଦ୍ଧିକ ବିଭବେ ଦେଇଛି କି ଆମୃଝାସ।
ଅନିନ୍ଦ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରୀତିପୂର୍ଣ୍ଣା କୋଳେ
        କାଳ କାଟିବାକୁ ଋତୁଚକ୍ର ବର୍ଷ ମାସ ।।୨୩୨
ନିବିଡ ପ୍ରୀତିର ନୀରବ ସାନ୍ନିଧ୍ୟେ
        ଲଭିଛି ଯେ ନର ମମତାର ମହୀରୁହ।
କାଳକାଟି ବଞ୍ଚେ ଅତିଥିଟେ ହୋଇ
        ମର ସଂସାରରେ ମାୟା ବନ୍ଧନର ମୋହ ।।୨୩୩
ମମତା ସ୍ନିଗ୍ଧ ମଙ୍ଗଳମୟ
        ମୁକ୍ତି ମୁଖର ଜୀବନର ଜୟଗାନ ।
ସବୁଜ କ୍ଷେତର ହିରଣ୍ୟ କାନ୍ତିରେ
        ଦୀପ୍ତ ଆକାଶ ଦୂର ପାହାଡର ବନ୍ଧନ ।।୨୩୪
ଆଶା ଆନନ୍ଦର ମୁଗ୍ଧ କଳରବ
        ମୁକ୍ତ ବିହଙ୍ଗମ କାକଳି ପଡୁଛି ଝରି ।
ମୁକୁଳା କ୍ଷେତର ମହକ ଖେଳୁଛି

ଶୀତଳ ସମୀର ଶିହରଣ ଶିରିଶିରି ।।୨୩୫
ଆହା କି ସୁନ୍ଦର ନୀଳ ଆକାଶରେ
ନରମ ମେଘର ହାତୀ ଘୋଡା ରଜା ବେଶ ।
ସାନ୍ଧ୍ୟ ଭ୍ରମଣରେ ସବିତା ସୁନ୍ଦରୀ
ରାଜଜେମା ରାଜ-ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଉଆସେ ବାସ ।।୨୩୬
ସବୁଜ ସକାଳ ସୁନ୍ଦର ସକାଳ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣିମ ସକାଳ ଆଶାରେ କି ସମୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ।
ମୁକ୍ତିକାମୀ ଆତ୍ମା ମୁକ୍ତିର ମରାଳ
ହୃଦୟେ ବୋଳିଛି ଦିବ୍ୟ ପ୍ରୀତିର ପରଳ ।।୨୩୭
ନୀଳକନ୍ଦରେ ବିଶ୍ୱସୁନ୍ଦରୀ
ସଜାଇଛି ଯତ୍ନେ ସତ୍ୟ-ଶିବ ପୂଜାଲାଗି ।
ମହାମିଳନର ମିଳନ ବା□
ବିଶ୍ୱ ଗାଉଛି ନଶ୍ୱର ଯାଏ ଭାଜି ।।୨୩୮
ଶୁଭ୍ର ଶ୍ୱେତପଦ୍ମ ସ୍ୱର୍ଗ ପାରିଜାତ
ଫୁଟିଛିକି ନୀଳ ଶଇଳ ସଲୀଳ ଧାରେ ।
ଭୁବନ ମୋହିନୀ ରୂପ ଭୁବନରେ
ବିଭୋରେ ଖେଳୁଛି ସ୍ନିଗ୍ଧା ସ୍ୱାତୀସ୍ୱାମୀ କରେ ।।୨୩୯
ଯାର ଚେତନାରେ ରୂପ ତରଙ୍ଗରେ
ନାଦରେ ବ୍ରହ୍ମରେ ମଧୁ ମାଙ୍ଗଳିକ ଧ୍ୱନି ।
ଚିନ୍ମୟ ଚେତନା ହିରଣ୍ମୟ ଲାବଣ୍ୟ
ଅରୁଣ ଉଷାର ଅନୁପମ ପଦଧ୍ୱନି ।।୨୪୦
ପ୍ରଣୟ ପ୍ରୟାସୀ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପିୟାସୀ
ଦେବୋପମ ଦୀପ୍ତି ଦ୍ୟୁତିରେ ଦେଦୀପ୍ୟମାନ ।

ଅନୁପମ ଶୋଭା ସୁଧା ସାୟାହ୍ନରେ
ବିଚିତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣିଳ ଅନୁସୂର୍ଯ୍ୟା ଅଂଶୁମାନ ।।୨୪୧
କମନୀୟ କାନ୍ତି କଳ୍ପନା ବିଳାସ
କଳାତ୍ମକ ଫୁଟେ ପଡିଛି ଯୁବା ଉଛୁଳି ।
ସ୍ରୋତସ୍ୱିନୀ ସ୍ୱନ ଗିରି ଗହ୍ୱରରେ
ନାୟିକା ନର୍ତକୀ ନୂପୁର ନିକ୍ୱଣ ଭଳି ।।୨୪୨
ଚୋରା ଚଇତିର ଚପଳ ସ୍ପର୍ଶରେ
ସ୍ନିଗ୍ଧ ଚନ୍ଦ୍ରକରେ ଲାସ୍ୟମୟୀ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ।
ଚାରୁ ଚପଳାର କନକ କାନ୍ତିରେ
କୃଷ୍ଣା କାଦମ୍ବିନୀ ଝଲସି ଉଠନ୍ତେ ଦେଖି ।।୨୪୩
ଲୋଭନୀୟ ରୂପ ଲାବଣ୍ୟର ଛଟା
ଦେଖନ୍ତେ ଦୂରରୁ ମୁନି ଋଷି ଲୋଭାନ୍ୱିତ ।
ମୌନ ଧ୍ୟାନ ଛାଡି ପ୍ରୀତି ଆନନ୍ଦରେ
ସୁଷମା ସାଗରେ ଆତ୍ମୋଛ୍ୱାସ ଦେବେ ସତ ।।୨୪୪
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣିମ ଲଲାଟ ସୁଶୋଭିତ କେଶ
ରଙ୍ଗିଣୀ ଅଧର ଲଜ୍ଜାରକ୍ତ ଗଣ୍ଡଦେଶ ।
ତୋଫା ଗୋରା ସ୍ତନମଣ୍ଡଳେ ଚନ୍ଦ୍ରିକା
ଝୀନ ବସନରେ ପୁଷ୍ପିତ ଲାବଣ୍ୟ ବେଶ ।।୨୪୫
କୃଷ୍ଣ ଭ୍ରମରର ପ୍ରୀତି ଚାତୁରୀରେ
କୃଷ୍ଣ କଟାକ୍ଷ କି ଭଳିଯିବ ଅଛି ଭ୍ରୁଲତା ।
ଲଜ୍ଜା ଅବନତ ଆଖିରେ ଇସାରା
କରିବାକୁ ଥରେ ଆତିଥ୍ୟ ଆଦର ବାରତା ।।୨୪୬
ମନେପଡେ ସଖୀ ବିଦାୟ ବେଳାରେ

ବେଦନା ବିଧୁର ମଧୁର ମାର୍ମିକ ହସ ।
ଛଳଛଳ ଆଖି ଅକୁହା ଲୋତକ
ନୀରବ ଚାହାଣି ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ।।୨୪୭
ସ୍ନେହ ସରାଗରେ ମିଠା ମମତାରେ
ଖୋଇ ଦେଉଥିଲ ବଳେଇ ବଳେଇ ପିଠା ।
ପ୍ରୀତି ଆବେଗରେ ଖାଉଥିଲି ଯେବେ
ଚାହୁଁଥିଲ ହୋଇ ଧାନକ୍ଷେତ ନଦୀପଠା ।।୨୪୮
ସ୍ନେହ ଶୀତ୍କାରରେ ଶିହରୀ ଶିହରୀ
ଧରିଥିଲି ତୋର ଗୋରା ଗୋରା ତନୁ ହାତ ।
ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ମନ ନିବିଡ ପ୍ରୀତିରେ
ନୀଳ ଆକାଶରେ ସ୍ୱତଃ ପୁଲକିତ ସ୍ମିତ ।।୨୪୯

ଭୀତିପ୍ରଦ ଭାରି ଭାରି ସ୍ତନଦେଶ
ଭରା କି ବିଭବେ ଥରୁଥିଲା ଦେଖି ପ୍ରାଣ ।
ଏତେ ଯତନରେ ରଖିଛି ଏ ରତ୍ନ
ଚୋରାଧନ ନିଷ୍ଠେ ନେଲେ ନାହିଁ ପରିତ୍ରାଣ ।।୨୫୦
ଆଦ୍ୟ ଯୌବନରେ ଲାବଣ୍ୟମଣ୍ଡିତ
ଲୋଭନୀୟ ତନୁ କମନୀୟ କୃଷ୍ଣଆଖି ।
ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ସୁଷମା ଶାଶ୍ୱତ ଆନନ୍ଦ
ଭରା ଅପାଶୋରା କବିପ୍ରାଣ ଦେଖି ଦେଖି ।।୨୫୧
ମାଂସଳ ମେଦୁର ତନୁବଲ୍ଲରୀରେ
ପ୍ରୀତିର କବିତା ଦେଇଥିଲା କିଏ ଲେଖି ?
ଅସରା ଶୋଭାର ପୀୟୂଷ ପସରା

ପାନେ ପ୍ରିୟତମ ଚିରନ୍ତନ ଧନ୍ୟ ସଖୀ ।।୨୫୨
ଚନ୍ଦ୍ରମା ଚାହିଁ ପୁଷ୍ପିତା କଇଁ
ଓଠରେ ଅରୁଣ ରସଘନ ପ୍ରେମ ସୁଧା ।
ପାହାନ୍ତି ପହରେ ଅଗଣ୍ଡ ଜଳରେ
ରାଧିକା ବିଥିକା ନମାନି ବିରହ ବାଧା ।।୨୫୩
ଜୋଛନା ବିହୁନେ ବିରହ ବ୍ୟଥାରେ
ଝାଉଁଳି ପଡିଛି ନାଲି ଟୁକ ଟୁକୁ ମଥା ।
ବାକି ରହିଅଛି ଖିଆଲି ମନର
ଅକୁହା ଅସରା କେତେ ଲାଜନୀଳ କଥା ।।୨୫୪
ଗୋଧୂଳି ଲଗନେ ବାରୁଣୀ ଗଗନେ
ନୀରବେ ସବିତା ଯାଉଥିଲା କଥାଦେଇ ।
କୋଟି ଲାବଣ୍ୟର କୀର୍ତ୍ତି ଶତଦଳ
ବିରହ ବିରସେ ଚାହିଁଥିଲା ମ୍ଳାନହୋଇ ।।୨୫୫
ନିଷିଦ୍ଧ ହୃଦୟ ନିଧି ନୀଳପଦ୍ମ
ଲୋଟିଗଲା ଦେଖି ଅଭିମାନେ ଅନୁରାଗେ ।
ପୋଛୁଥିଲା ଅଶ୍ରୁ ଶ୍ୱେତ ପୀତ କରେ
ପ୍ରିୟମ୍ବଦା ସ୍ୱତଃ ସମର୍ପିତ ପ୍ରୀତିରାଗେ ।।୨୫୬
ବିଦାୟୀ କୃଷ୍ଣର ବେଳ ବିଳମ୍ବିତ
ଦେଖି ବିଡମ୍ବିତ ଅଶ୍ରୁମୁଖୀ ରାଧାଆଖି ।
କୃଷ୍ଣମୟ ମନ କୃଷ୍ଣବିନା କ୍ଷଣେ
ଯେହ୍ନେ କୃଷ୍ଣଘନ ଆତଙ୍କେ ଯାଇଛି ସୁଖି ।।୨୫୭
ସ୍ୱପନ ପ୍ରବଣ ସୁକୁମାରୀ ମନ
ସହସା ବିପଦେ ଝୁରେ କୃଷ୍ଣନାମ ସ୍ମରି ।

କିଭାବେ ବିଧାତା ଲେଖିଛି ତା'ବ୍ୟଥା
        ଅଦ୍ଭୁତ ପୂର୍ବ ଏ ଦିଶେ ଅମାବାସ୍ୟା ପରି ।।୨୫୮
ତମାଳ ବିଥିକା ପ୍ରାୟ କି ରାଧିକା
        ତନୁବଲ୍ଲରୀରେ ସ୍ଥିର କାଳ ମହାକାଳ।
କୃଷ୍ଣ ଗଣ୍ଠିଧନ କ୍ଷଣିକେ ଉଚ୍ଛନ୍ନ
        କୃଷ୍ଣବିନା କ୍ଷଣେ କ୍ଷୀଣ ତୃଣ ଅସମ୍ଭାଳ ।।୨୫୯
ପ୍ରୀତିସ୍ନାତ ବିନା ବିରହ ବେଦନା
        ବୁଝି କେ ପାରିବ ପ୍ରୀତିସିକ୍ତ ପ୍ରାଣପୀଡା ?
କୌମୁଦୀ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଶୀତଳ ଚନ୍ଦନ
        ଜଳରେ ଜ୍ୱଳନ ହେଲେ ପ୍ରାଣ ପ୍ରୀତିପୋଡା ।।୨୬୦
ମରଣ ଠୁ ବଳି ମର୍ମାନ୍ତିକ ଦୃଶ୍ୟ
        ଦେଖୁଥିଲା ବିଶ୍ୱ ନୀରବରେ ମୌନହୋଇ।
ଚୁମ୍ବୁଥିଲେ ଯେବେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀରାଧା
        ଆକାଶରୁ ଅଶ୍ରୁ ଖସୁଥିଲା ମୁକ୍ତାହୋଇ ।।୨୬୧
ଟୋଳିଧରି କରେ ପ୍ରୀତି କଳିକାରେ
        ଆଙ୍କୁଥିଲେ ପ୍ରୀତି ଆଖିରେ ମିଶାଇ ଆଖି।
ସ୍ୱଧର୍ମେ ବିଦାୟ ଦିଅ ଗୋ ସଧୀରେ
        ଫେରିଆସିବି ମୁଁ ଅଛି ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ ସାକ୍ଷୀ ।।୨୬୨
କୋମଳ ପ୍ରାଣରେ କଠୋର କଥା ଏ
        କହୁଥିଲେ ଯେବେ ମମତାରେ ଥରି ଥରି।
କରୁଣ ରାଗରେ କରୁଣା କଟାକ୍ଷ
        ଭିଜୁଥିଲା ଧୀରେ ପ୍ରାଣ ଯାଏ ସରି ସରି ।।୨୬୩
ପୋଛୁଥିଲେ ଅଶ୍ରୁ ଉଷ୍ଣ ପାପୁଲିରେ

ପିଉଥିଲେ କ୍ଷଣେ ପ୍ରୀତିସୁଧା ପ୍ରାଣଭରି ।
ଆଲିଙ୍ଗନ ବଦ୍ଧ ବାହୁବନ୍ଧନୀରୁ
ମୂହୁର୍ତେ ମୁକୁଳି ଯାଉଥିଲେ ଅପସରି ।।୨୬୪
ଧାଉଁଥିଲେ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରାଣସଖୀ କହି
ଧରୁଥିଲେ ଧୀରେ ଅବାଧ୍ୟ ଆୟତ ହାତ ।
ତୁମ ହୃଦ କାରା ଲଘିଂଚି କାହିଁ ?
ବିଦାୟ ଦିଅ ଗୋ ବେଳ ହୁଏ ରତ ରତ ।।୨୬୫
ନୀରବେ ଅଶ୍ରୁ ଲଘୁଂଥିଲା ଦୁଇ
ପ୍ରଣୟୀ ହୃଦୟ ବିଦାୟର ଗୀତି ହୋଇ ।
ନଶ୍ୱର ପ୍ରୀତିରେ ଏତେ ମିଠା ମାୟା
ମହୋଦଧି ମନ ଯାଇଥିଲା ଶାନ୍ତ ହୋଇ ।।୨୬୬
ମନେପଡେ ଆଜି ମରାଳ ମାଳିନୀ
ଲାଜନୀଳ ତନ୍ୱୀ ଚିଲିକା ବିରହେ କବି ।
ଢ଼ାଳିଥିଲେ ଅଶ୍ରୁ ନୀରବରେ ଯେବେ
ପ୍ରେୟସୀ ଆଖିରେ ଆଙ୍କିଥିଲେ ପ୍ରାଣଛବି ।।୨୬୭
ତୋ ପଶ୍ଚିମ ତୀରେ ପଶ୍ଚିମ ଜୀବନ
କାଟିବାକୁ ବସି ଯତନେ ଜଟିଆ କୂଳେ ।
ରତ୍ନ ଭଣ୍ଡାରରୁ କାବ୍ୟ ରତ୍ନସାର
ସାଉଁଟି ରଖିବେ ଉତ୍କଳ ଭାରତୀ କୋଳେ ।।୨୬୮